Ազգ Azg

22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 230 (3161)

Բաքուն բացառում է Ղարաբաղի մասնակցությունը բանակցություններին

Ադրբեջանի արտգործնախարարության մամուլի խոսնակ Մեթին Միրզան, ըստ Ինտերֆաքսի, երեկ բացառել է ղարաբաղյան կարգավորման բանակցային գործընթացին Ղարաբաղի մասնակցությունը: «Հայկական կողմի ցուցումը՝ ում հետ մենք պետք է բանակցություններ վարենք, համարում ենք անտեղի», ասել է Միրզան՝ մեկնաբանելով իր հայ գործընկեր Համլետ Գասպարյանի ավելի վաղ արված այն հայտարարությունը, ըստ որի «եթե ադրբեջանական կողմը շփոթված է եւ՝ չգիտի ում հետ վարել բանակցությունները, ապա ստիպված ենք դարձյալ մատնացույց անել Ստեփանակերտը»:

Իր վերջին մամուլի ասուլիսում արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը ղարաբաղյան կողմի մասնակցությունը բանակցային գործընթացին հնարավոր համարեց այն ժամանակ, երբ «անխուսափելի լինի Ղարաբաղի մասնակցությունը: Այս պահի դրությամբ ինչպիսի ձեւաչափ եղել է վերջին մի քանի տարիների ընթացքում՝ կպահպանվի»:

Էռնեկյանը Հայաստանում կզբաղվի նաեւ գյուղատնտեսությամբ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Արմավիրի մարզի 6 հազար հա հողատարածքների վրա համատեղ գործունեություն կսկսեն «Մախս գրուպ» եւ արգենտինահայ հայտնի գործարար եւ բարերար Էդուարդո Էռնեկյանի ստեղծած «Տիեռաս դի Արմենիա» կազմակերպությունները: Երեկ այդ մասին համաձայնագիր ստորագրեցին ընկերությունների ներկայացուցիչները:

Ինչպես տեղեկացանք «Մախս գրուպ» ընկերության բաժնետեր Խաչիկ Մանուկյանից, իրենց սեփականությունը հանդիսացող 6 հազար հա հողատարածքի կեսը՝ 3 հազար հա վաճառվել է «Տիեռաս դի Արմենիա» կազմակերպությանը: Համատեղ գործունեության մենեջմենտը կիրականացնի արգենտինական կողմի հիմնադրած ընկերությունը, իսկ տեխնիկական աշխատանքները՝ հայկական կողմը:

Հիշյալ հողատարածքի վրա նախատեսվում է ստեղծել 1600-1800 հա ծիրանի, 300-400 հա դեղձի, 200 հա սալորի, 300-400 հա տեխնիկական խաղողի այգիներ: Բերքը պետք է ունենա արտահանման ուղղվածություն: Հաջորդ տարվա վերջին նախատեսվում է մրգերի վերամշակման ձեռնարկություն ստեղծել, որտեղ կվերամշակվի 40-50 հազար տոննա միրգ: Հավասար բաժնեմասերով ստեղծված ընկերության բաժնետերերը ներդրումները նույնպես համատեղ կկատարեն: Դրանց ընդհանուր ծավալը կկազմի մոտ 20-25 մլն դոլար: Ներդրումները կկատարվեն 10 տարվա ընթացքում: Ընդ որում, ակնկալվում է 5-րդ տարուց շահույթ ստանալ: Տես էջ 2

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«ԱՄՆ-ը Ղարաբաղը չի ճանաչում Ադրբեջանի մաս»

Բաքվի երկու թերթեր երեկվա իրենց համարներում անդրադարձել են ԱՄՆ-ում լույս տեսած մի նոր քարտեզի, որտեղ Լեռնային Ղարաբաղը չի մտցվել Ադրբեջանի կազմում եւ նշվում է «վիճելի տարածք» անունով:

Բաքվի «Զերկալո» թերթը «Ադրբեջանն առանց Ղարաբաղի"» հոդվածում գրում է, որ քարտեզը հեղինակել է ԱՄՆ-ի Ազգային աշխարհագրական կենտրոնը: Լեռնային Ղարաբաղից բացի քարտեզի հեղինակները «վիճելի տարածք» անունով եւ այլ գույներով են ներկայացրել Հորդանան գետի արեւմտյան ափը, Հյուսիսային Կիպրոսը, Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան: Ըստ թերթի, քարտեզի քաշը համարյա 5 կգ է, գինը՝ 165 դոլար:

Ադրբեջանի արտգործնախարարությունն արդեն պատրաստվում է Վաշինգտոնում ադրբեջանական դեսպանությանը հանձնարարել սկսելու հետաքննություն, թե ինչպես է ստացվել, որ Լեռնային Ղարաբաղը չի մտցվել Ադրբեջանի կազմում, չի նշվել այն գույնով, ինչ Ադրբեջանը եւ համարվել «վիճելի տարածք»:

Բաքվի «Ենի զաման» օրաթերթը գրում է, որ ԱՄՆ-ը միակ երկիրն է Հայաստանից հետո, որը պետական մակարդակով ուղղակիորեն օգնում է Ղարաբաղի հայերին: Ըստ թերթի, ամեն տարի ԱՄՆ-ը բյուջեի առանձին տողով հումանիտար օգնություն է տրամադրում Լեռնային Ղարաբաղի կառավարությանը, որը 2005 թ. կկազմի 3 մլն դոլար:

Թերթը նշում է, որ դեռեւս 1970-ական թթ., համաձայն Կենտրոնական հետախուզական վարչության արդեն գաղտնազերծված փակ փաստաթղթերի, «Լեռնային Ղարաբաղը համարվում է պատմական հայկական տարածք, Լեռնային Ղարաբաղը հետեւողականորեն փորձել է օրինական ճանապարհով միավորվել Հայաստանին»:

«Ենի զամանը» մեջբերում է Կենտրոնական հետախուզական վարչության պատրաստած զեկույցից, որում մասնավորապես ԿՀՎ-ն դեռ 1988 թ. Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը որակել է «հայկական մշակութային եւ կրոնական կենտրոն»: Հատկապես շեշտվում է, որ «դարեր ի վեր Ղարաբաղը եղել է կիսաինքնավար միավորում եւ ղեկավարվել է հայկական իշխանների կողմից նույնիսկ այն ժամանակներում, երբ Հայաստանի մնացած մասը գտնվել է թուրքական եւ պարսկական գերիշխանության տակ»:

Հայաստանը «մասնակի ազատ»՝ ըստ «Ֆրիդոմ Հաուսի»

Ամերիկյան ոչ կառավարական «Ֆրիդոմ Հաուս» կազմակերպության ամենամյա զեկույցում Հայաստանը պահպանել է իր տեղը «մասնակի ազատ» երկրների շարքում: «Հայաստանում տարվա ընթացքում իշխանությունները բռնություններով արձագանքեցին քաղաքական բողոքներին՝ ավելի ու ավելի անող անպատասխանատու եւ ոչ ժողովրդավարական կառավարման պայմաններում», զեկույցից մեջբերում է «Ազատությունը»:

«Մինչ անցած տարվա ընթացքում ազատությունների առումով կարեւոր առաջընթաց է եղել Ուկրաինայում եւ Վրաստանում, ազատությունների այլասերումը Ռուսաստանում, Բելառուսում, Ուզբեկստանում եւ Թուրքմենստանում ուղեկցվել է շարունակվող ճնշումներով, ինչպես նաեւ ավտորիտար համախմբմամբ Հայաստանում», ասվում է զեկույցում:

«Ֆրիդոմ Հաուսի» գնահատմամբ, ՄԱԿ-ի անդամ 192 երկրներից 46-ը «ազատ» են, 26-ը՝ «ոչ ազատ», մյուսները՝ «մասնակի ազատ»: Որպես բռնապետական վարչակարգեր նշվում են Մյանմարը, Կուբան, Լիբիան, Հյուսիսային Կորեան, Սաուդյան Արաբիան, Սուդանը, Սիրիան եւ Թուրքմենստանը:

«Ազգի» կողմից հավելենք, որ, ըստ միջազգային մամուլի տարբեր հրապարակումների, «Ֆրիդոմ Հաուսը» կարեւոր դերակատարություն է ունեցել Վրաստանում իրականացված «վարդյա» եւ Ուկրաինայում ընթացող «նարնջագույն» հեղափոխությունների մեջ:

Զանգվածաբար մրսում ենք, գրիպի համաճարակ չկա

Այս պահին հանրապետությունում գրանցված է սուր շնչառական ինֆեկցիայով 5 հազար հիվանդ: Անցած տարի այս շրջանում ամեն օր էր արձանագրվում նման թիվ:

ՀՀ առողջապահության նախարարի խորհրդական Ռուսլանա Գեւորգյանը պարզաբանեց, որ հիվանդությունը չպետք է շփոթել գրիպի հետ, թեեւ ախտանշանները նման են՝ 37 աստիճան տաքություն, փռշտոց, հազ: Աստիճանաբար զանգվածային բնույթ հավակնող հիվանդությունն ավելի շատ մրսածության, ջերմաստիճանի կտրուկ փոփոխության, եւ իհարկե, ցուրտ ու չջեռուցվող բնակարաններում ձմեռը մի կերպ անցկացնելու հետեւանք է:

Կ. Գ.

Սրտամկանի ինֆարկտ առաջացնող ցավազրկիչ դեղեր

Ամերիկյան գիտական հետազոտական կենտրոններից մեկի երեկ հրապարակած եզրակացության համաձայն, Մ. Նահանգներում շատ տարածված մի քանի դեղամիջոցների ազդեցությունը սրտի աշխատանքի վրա խիստ բացասական է: Դրանք են՝ նապրոքսենը, սելեբրեքսը եւ վիոքսը, որոնք ունեն ցավազրկիչ հիանալի ազդեցություն, սակայն զրկում են սրտին նորմալ աշխատելու հնարավորությունից եւ երբեմն կարող են սրտի կաթված առաջացնել: Այս մասին CNN-ի հրապարակած լուրը հաղորդելու մեր նպատակն է զգուշացնել մեր այն հայրենակիցներին, ովքեր Մ. Նահանգներում գտնվող իրենց բարեկամներից դեղորայք են ստանում, որոնց թվում կարող են լինել նաեւ վերոհիշյալ դեղամիջոցները:

Էրդողանը այցելում է Սիրիա

Այսօր երկօրյա պաշտոնական այցով Դամասկոս է ուղեւորվում Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը: Այցն իրականացվում է Սիրիայի վարչապետ Մոհամմադ Նաջի Օտրիի հրավերով: Հիշեցման կարգով նշենք, որ այս տարվա հոկտեմբերին Սիրիան վավերացրել էր Եվրոմիության հետ գործակցության պայմանագիրը: Այդ իսկ պատճառով ԵՄ-Թուրքիա հարաբերություններն առանձնակի նշանակություն են ձեռք բերել Սիրիայի համար:

Հ. Չ.

Հարված Մոսուլի ամերիկյան բազայի դեմ՝ 24 սպանված, 60-ից ավելի վիրավոր

Վերջին շրջանում առավելապես իրաքցի ոստիկանների եւ ընտրական հանձնաժողովների անդամների դեմ ուղղված ահաբեկչական արարքները երեկ նորից ուղղությունը փոխեցին եւ հասան առավել լավ պաշտպանված համարվող ամերիկացի զինծառայողներին, այն էլ նրանց ռազմակայանի դեմ: Պայթյունը, որի աղբյուրը երեկ գիշեր դեռեւս հայտնի չէր, պատահեց այն պահին, երբ ռազմակայանի կենտրոնում գտնվող վրան-ճաշարանում զինվորները ճաշում էին: Նախնական տվյալներով, հուժկու պայթյունից սպանվել է 24 զինվոր, վիրավորվել են ավելի քան 60-ը: Զոհերի եւ վիրավորների մեջ մեծ թիվ են կազմում ամերիկացիները: Մնացյալն իրաքյան բանակի զինվորներ են եւ պայմանագրային ծառայողներ:

Պայթյունը, որի պատասխանատվությունն ավելի ուշ ստանձնեց «Իսլամական բրիգադներ» ծայրահեղական խմբավորումը, մեծ անհանգստություն է պատճառել Իրաքում ծառայող կոալիցիայի զինծառայողներին: Շատերի համար դա ցույց է տալիս, որ կոալիցիան իրեն ապահով չի կարող զգալ Իրաքի որեւէ մասում:

Մյուս կողմից, երեկ Բաղդադում համատեղ մամլո ասուլիս տվեցին անակնկալորեն այստեղ ժամանած Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը եւ Իրաքի ժամանակավոր կառավարության վարչապետ Այադ Ալլաուին: Վերջինը հայտարարեց, թե հակառակ խոչընդոտներին, ընտրությունները կկայանան առաջիկա ամսում, ըստ ծրագրի:

Պուտինը կարող է աշխատել Յուշչենկոյի հետ

Գերհարդ Շրյոդերը եւ Վլադիմիր Պուտինը երեկ, ըստ «Նովոստի» գործակալության, եկել են ընդհանուր տեսակետի, որ անթույլատրելի է Ուկրաինայի նախագահական ընտրություններին միջամտությունը: Պաշտոնական այցով Բեռլինում գտնվող Ռուսաստանի նախագահը, ըստ Ռոյթերի, հայտարարել է, որ կարող է աշխատել Յուշչենկոյի հետ, եթե վերջինս հաղթի ընտրություններում: Գերմանիան Ռուսաստանին առաջարկել է Եվրոմիության ավելի լայն մասնակցություն Կովկասում տնտեսական եւ սոցիալական կյանքի բնականոնացման գործում: Նման առաջարկ, ըստ ռուսական հեռուստաընկերությունների, արել է Գերմանիայի կանցլերը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, ռուս պաշտոնյաներից մեկն ասել է, որ ընդունում եւ շատ լուրջ է համարում Շրյոդերի առաջարկը: «Ռուսական կողմն ուշադիր քննում է այն առաջարկները, որոնց իրականացումը կարող է ամրապնդել կայունությունը Կովկասում», ասել է անանուն աղբյուրը:

ԱՐՎԱՄՈԼԱՄԱՆԻԱ

Արմեն Ավետիսյանը դարձյալ ձգձգում է

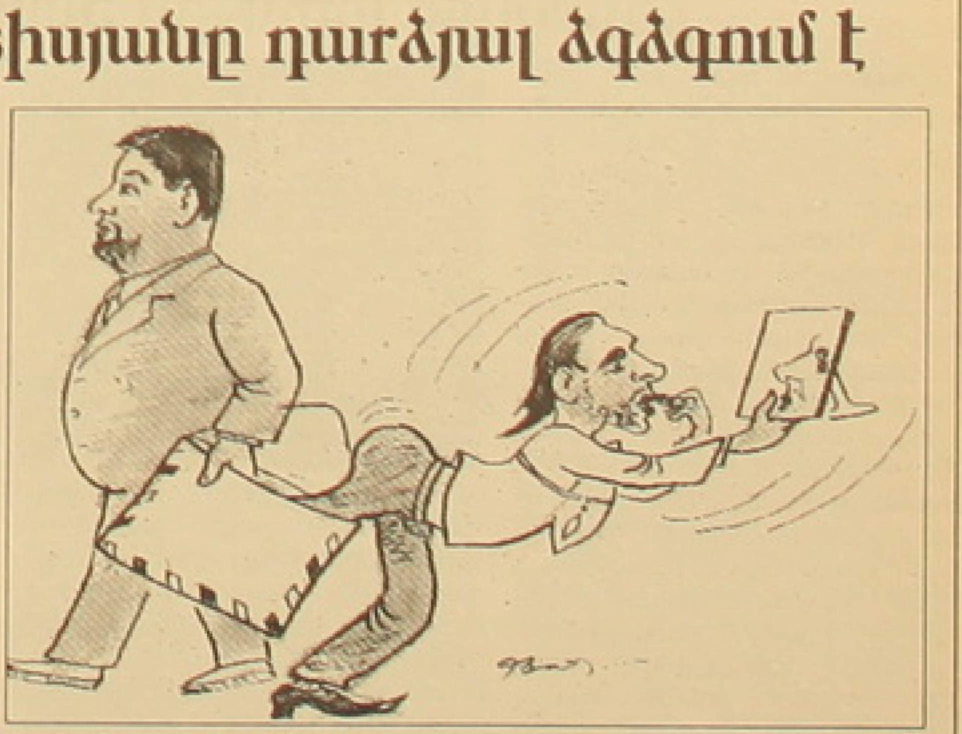

Հայ արիական միաբանության ղեկավար Արմեն Ավետիսյանը խոստացել էր, որ մինչեւ տարեվերջ կհրապարակի Հայաստանի այն պաշտոնյաների ցուցակը, ովքեր ոտք են դրել նույն սեռի հետ անառակության արահետի վրա: Երեկ միաբանության գերագույն խորհուրդը հայտարարություն էր հրապարակել, որում դարձյալ ակնարկվում էր հրապարակման ժամկետը ձգձգելու մասին: Ըստ հայտարարության, միությանը «անընդհատ, պարբերաբար դիմել են մի շարք հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարներ, անհատ մտավորականներ եւ....պետական պատասխանատու այրեր, որպեսզի հարցին այնպիսի լուծում տրվի, որ հնարավորինս չվարկաբեկվի հայության ու ՀՀ անկախ պետականության արժանապատվությունը, նաեւ չվտանգվի արվամոլ պաշտոնյաների երեխաների ապագան»:

Տարեվերջին անուններ հրապարակելու փոխարեն Արմեն Ավետիսյանը «հանգել է» կոմպրոմիսային լուծման: Երեկ որոշ արվամոլ պաշտոնյաների անուններով փակ ծրարներ են ուղարկվել ՀՀ նախագահին, վարչապետին, ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարին: Պայմանով, որ եթե «այդ հիվանդներից եւ օտար գործակալներից ազգը մաքրելու միջոցներ չձեռնարկվեն», ապա կտպագրվեն նրանց եւ մյուսների անունները եւս: Այդ պայմանի իրականություն դառնալու ժամկետները խիստ մշուշոտ են, այնպես որ Հայ արիական միաբանության առաջնորդը կարող է նոր անորոշ հայտարարություն անել:

Անկասկած վիճարկելի է այդ պաշտոնյաներին Հայաստանով մեկ «խաղք ու խայտառակ» անելու գաղափարը, դրանում համոզված չէ նաեւ այս մասին տեղ-տեղ հայտարարություններ անող Արիական միաբանության ղեկավարը: Ուրեմն ինչու մեղադրյալների հետ հասարակությանն էլ պահել նյարդային սպասումների մեջ:

Կ. Գ.

Մշակույթի եւ քաղաքական գործիչները դեմ են Իրաք հայկական ջոկատ ուղարկելու որոշմանը

Ժողովուրդն ու իշխանությունները համակարծիք չեն

Տասնյակից ավելի կուսակցությունների ներկայացուցիչներ մշակույթի գործիչների նախաձեռնությամբ երեկ քննարկեցին՝ հակաահաբեկչական կոալիցիայի հետ Իրաք հայկական զորամիավորում ուղարկելու ՀՀ իշխանությունների հնարավոր որոշման կանխարգելման եղանակները: Միմյանց հաջորդող կարճ ելույթներով թերեւս բոլոր ներկաները ընդգծեցին արաբական երկրների բարեկամական տրամադրվածությունը Հայաստանի հանդեպ եւ 1915 թ. հայերին սիրով ու գրկաբաց ընդունելու փաստը: Իսկ գրող, հրապարակախոս Պերճ Զեյթունցյանը դրական որոշումը գնահատեց 90 տարի անց դրսեւորվող երախտամոռություն եւ մեծ ամոթ:

Երաժշտագետ Խորեն Պալյանը երեկվա քննարկումը հավասարազոր համարեց Արտաշատի ժողովի հետ եւ հակաահաբեկչական գործընթացին Իրաքում մասնակցելու ՀՀ իշխանությունների դրսեւորումը գնահատեց ապազգայնության դրսեւորում, որն աշխարհում շրջող ահաբեկչությունն ուղղակի բերելու է Հայաստան: Ակադեմիկոս **Ռաֆայել Ղազարյանը** խնդրեց իրողությունը դիտարկել որպես իշխանությունների անխոհեմ քայլ, որը ոչ մի կերպ չի կապվում հայ ժողովրդի իրական դիրքորոշման հետ: «Իրաք հայկական զորամիավորում ուղարկելը ոճրագործություն է, որի իրականացման որոշումը, ինչպես շատ այլ հարցերում, կայացնելու են երկու անձինք՝ Ռոբերտ Քոչարյանն ու Սերժ Սարգսյանը: Հենց նրանց պահանջն է կատարելու կոալիցիան հարցի քննարկման ժամանակ եւ պետք չէ հուսալ, թե խորհրդարանը բացասական պատասխան է տալու քննարկվող հարցին, եւ առանց հապաղելու հարկավոր է համաժողովրդական ցույց կազմակերպել», նման կտրական եւ հաստատուն կարծիք հայտնելով մաեստրո **Օհան Դուրյանը** եզրահանգեց, որ այսօր արդեն մնում է արաբական երկրների հանրությանն ապացուցել, որ հայ ժողովուրդը ոչ մի առնչություն չունի կառավարության որոշմանը:

Քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչներն իրենց ելույթները կառուցելով նույն ելակետից, կարեւորեցին Ազգային ժողովում հարցի մերժման ապահովումը, սակայն քիչ հավանական համարեցին: «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ղեկավար **Արամ Կարապետյանն** Իրաք հայկական զորամիավորում ուղարկելու որոշումը համարեց քաղաքական արկածախնդրություն, որը ճշմարտացիության ոչ մի փաստարկում չունի, իսկ չուղարկելու փաստարկներն, ըստ Կարապետյանի, երեքն են. արաբական երկրներում բնակվող հայերի անվտանգությունը, Հայաստանի Հանրապետության անվտանգությունը, ՄԱԿ-ի չթույլատրած օպերացիային չմասնակցելու նպատակահարմարությունը: Արամ Կարապետյանը համոզմունք հայտնեց, թե ԱՄՆ-ն ընդունակ չէ ՀՀ-ին դրդելու քաղաքական ավանտյուրայի եւ եզրակացրեց, որ դրա իրականացումը Հայաստանի իշխանությունների նախաձեռնությունն է, ինչի համար առաջին պատասխանատուն ՀՀ նախագահն է, ապա՝ պաշտպանության նախարարը եւ վերջում՝ խորհրդարանը, որին այս հարցում բոյկոտն էլ չի փրկի: Որպես կանխարգելիչ քայլ «ՆԺ» ղեկավարն առաջարկեց քննարկման ավարտին կազմելիք հայտարարությունը դիմումի տեսքով ներկայացնել խորհրդարան՝ հարցը քննարկման չվերցնելու, իսկ վերցնելու դեպքում բացասական լուծում տալու առաջարկով:

Դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար **Արամ Սարգսյանը** ՀՀ իշխանությունների դիրքորոշումը գնահատեց ԱՄՆ ղեկավարությանը հաճոյանալու փորձ, որի կործանարար հետեւանքները զգալու է ամեն մի հայ եւ որպես կանխարգելման միջոց առաջարկեց ոչ թե հայրենական կոալիցիային համոզել, այլ ուղղակիորեն դիմել ԱՄՆ իշխանություններին եւ ներկայացնել բոլոր այն փաստարկները, որոնք բացատրում են հայկական զորամիավորման Իրաքում գտնվելու աննպատակահարմարությունը:

ՀԺԿ ներկայացուցիչ **Գրիգոր Հարությունյանը** բնական համարեց ՀՀ իշխանությունների դիրքորոշումը եւ փաստարկեց, որ հասարակության չընտրած նախագահը, իհարկե, հաշվի չի առնելու ժողովրդի կարծիքը, եւ հարցին նպատակահարմար լուծում տալու համար առաջարկեց ԱԺ յուրաքանչյուր պատգամավորի տրվագիր տեսքով տրամադրել երեկվա հավաքի համապատասխան դիմումը:

ԱԺՄ ղեկավար **Վազգեն Մանուկյանը** համոզված է, որ Իրաքում հայկական զորամիավորման հայտնվելն ավարտին կհասցնի երիտթուրքերի սկսած հայաջինջ քաղաքականությունը: Նման վախճանի չհանգելու համար Մանուկյանն առաջարկեց դիմել խորհրդարանին՝ հարցի քննարկման ընթացքում հասարակության լայն շերտերի կարծիքը հաշվի առնելու խնդրանքով: Առաջարկվեց նաեւ համաժողովրդական ստորագրահավաք կազմակերպել եւ մամուլի միջոցով մասնակից դարձնել նաեւ սփյուռքահայությանը:

Քննարկման ընթացքում բանախոսների մեծ մասն ընդգծեց, որ Մ. Նահանգների նման հզոր պետությունը բոլորովին էլ չի ակնկալում Հայաստանի աջակցությունը հակաահաբեկչության գործընթացին հենց Իրաքում: Իսկ նշյալ գործընթացին մասնակցելու շատ ավելի նպատակահարմար միջոցներ կարող է գտնել Հայաստանն աշխարհի հետ համաքայլ ընթանալու համար: Ի վերջո որոշվեց հետաձգել Մ. Նահանգների իշխանություններին դիմելու որոշումը եւ առայժմ բավարարվել մինչեւ դեկտեմբերի 24-ը հայրենական խորհրդարանին դիմում հղելով:

Քննարկմանը ներկա Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան ներկայացուցիչը չհամաձայնեց որեւէ հարցի պատասխանել, մնաց լուռ եւ ուշադիր լսողի դերում:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Լավագույն ֆոտոմոդել» մրցանակը Թուրքիայում շնորհվեց առաջին հայուհուն

Ստամբուլում ամեն տարի անցկացվող «Աշխարհի լավագույն մոդել» միջազգային մրցույթին այս տարի առաջին անգամ մասնակցեց Երեւանցի 19-ամյա ուսանողուհի **Անուշ Գրիգորյանը**, որն այս տարվա նոյեմբերին արժանացել էր Չինաստանում կայացած «Միսս տուրիզմ» միջազգային մրցույթի գլխավոր մրցանակին: Դեկտեմբերի 10-ին Թուրքիայի մայրաքաղաքում տեղի ունեցած մրցույթում Անուշին շնորհվեց «Լավագույն ֆոտոմոդել» 4-րդ մրցանակը. «Նախապես գիտեի, որ այս մրցույթը բավականին հեղինակավոր է, եւ առնվազն հիմարություն կլիներ այդպիսի առաջարկից հրաժարվելը: Իհարկե, երկմտանքի պահեր ունեցա, սակայն լավ է, որ մեկնեցի, որովհետեւ թուրքերը, հավանաբար զգալով կաշկանդվածությունս, իմ հանդեպ առանձնակի ջերմ վերաբերմունք ցույց տվեցին: Նրանք, իհարկե, բոլոր մասնակիցների նկատմամբ էին ուշադիր, բայց հայաստանցուս հանդեպ մի տեսակ ընդգծված յուրահատուկ վերաբերմունք կար», երեկ Արմենպրեսի մամուլի սրահում հրավիրված ասուլիսում ասաց Անուշ Գրիգորյանը:

Նա արդեն բազմաթիվ առաջարկներ է ստացել, սակայն դրանց մասին չշտապեց խոսել, քանի դեռ կոնկրետ պայմանագրեր չի կնքել:

Թուրքիայում աշխատելու ցանկություն Անուշը չունի, սակայն ուսումն ավարտելուց հետո ամենայն հավանականությամբ կմտածի այլ երկրներից ստացած առաջարկների մասին:

«Պայմանագիր կնքելը երկարատեւ աշխատանք է, քանի որ գումարային հարցերի հետ է կապված: Որ Անուշ Գրիգորյանը որպես մոդել Հայաստանում չի աշխատում, պատահական չէ, դրա համար կան լուրջ պատճառներ: Մոդելի բիզնեսը մեզանում հետ է մնում, թեպետ դրա զարգացման կարեւորության մասին շատ է խոսվում հատկապես առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարությունում, սակայն դրանից ոչինչ չի փոխվում: Մինչդեռ Անուշ Գրիգորյանի պես մոդել ունենալը Հայաստանի համար պատվաբեր է, քանի որ աշխարհում այսօր շատ է կարեւորվում մոդելների ինստիտուտը», ասաց «Ասեփ» նորաձեւության տան փոխտնօրեն Օլգա Լավրինենկոն:

Նա հավելեց, որ Ադրբեջանում եւ Վրաստանում, որտեղ մոդելային բիզնեսը բավականին զարգացած է, Թուրքիա մեկնելուց առաջ անցկացվել են մրցույթի կիսաեզրափակիչ փուլեր, ինչը չի կարելի ասել Հայաստանի մասին, ուր հիշյալ բիզնեսը զարգացման միտումներ ցույց չի տալիս:

Անուշը սովորում է Վալերի Բրյուսովի անվան լեզվաբանության համալսարանի միջազգային լրագրության բաժնի 4-րդ կուրսում: «Ես հպարտ եմ, որ լրագրող եմ: Արդեն լույս ենք ընծայել մեր համալսարանի առաջին անգլերեն թերթը: Սիրում եմ լուսաբանել կանանց հիմնախնդիրները, աշխարհին ներկայացնել 21-րդ դարի հայ կնոջ կերպարը», ավելացրեց նա:

Սա Անուշի մասնակցած երրորդ միջազգային մրցույթն էր, առաջինը «Միսս Եվրոպան» էր 2003 թվականին: Ստամբուլի մրցույթը եւս անցկացվում էր պետական հովանավորությամբ, հարյուրից ավելի մասնակիցների բոլոր ծախսերը հոգացել է Թուրքիայի կառավարությունը, այս տարի մասնակցել են 180-ը:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ընդդիմությունը առայժմ շարունակելու է բոյկոտը

Ավանդների վերադարձի հետ կապված խորհրդարանական արտահերթ իրադարձման մեջ գրեթե աննկատ անցավ վաղուց սպասված իրողությունը՝ ընդդիմությունը երկար ընդմիջումից հետո առաջին անգամ ողջ կազմով վերադարձավ խորհրդարան: Բայց ինչու հենց ավանդների խնդրի քննարկման, այլ ոչ նույնպես մեծ կարեւորություն ներկայացնող բյուջեի ու ընտրական օրենսգրքի քննարկումների ժամանակ:

Վիկտոր Դալլաքյան *(խմբակցության քարտուղար)*- Ընտրական օրենսգրքի վերաբերյալ մենք մեր տեսակետներն արդեն հայտարարել ենք, ինչ վերաբերում է պետական բյուջեի քննարկումներին, մեր մասնակցությունը միայն խորհրդանշական նշանակություն կարող էր ունենալ: Բայց եթե նրանք արտահերթ նիստում ներառում են ավանդների մասին մեր ներկայացրած նախագիծը, մենք պարտավոր էինք գալ եւ մեր նախագիծը պաշտպանել:

Հրանտ Խաչատրյան- Ընդդիմությունը մասնակցում է բոլոր հարցերի քննարկումներին, որոշ հարցերի՝ հեռակա, որոշ հարցերի՝ փաստացի: Այս անգամ այն դեպքն էր, երբ ստորագրություններով եւ մեր ներկայությամբ ու գրանցումով մասնակցեցինք:

Մյուս դեպքերում մեր տեսակետը հայտնում ենք, բայց պատասխանատվություն չենք ուզում վերցնել այդ հարցերի քննարկման ձեւական ընթացքի պատճառով: Տվյալ դեպքում ընթացքը ձեւական չէր, եւ կոնկրետ յուրաքանչյուր գրանցում մոտեցնում էր կայանալու հնարավորությունը:

Ստեփան Զաքարյան- Նախ սա հերթական եռօրյա չէր, այլ արտահերթ նստաշրջան, որը հրավիրելու ստորագրահավաքին մենք մասնակցել ենք: Բայց այս արտահերթը մեկ անգամ էլ ցույց տվեց, որ բոյկոտը ճիշտ է այն առումով, որ երբ մենք ուզում ենք ընդառաջ գնալ մեր ժողովրդի պահանջներին ու ցանկություններին, միշտ արգելքների ենք հանդիպում: Ինչպես որ ապացուցվեց, որ մեր մասնակցությունը հերթական նիստերին, ինչպես անիմաստ է:

Համենայն դեպս, արդեն հայտնի է, որ ընդդիմության խորհրդարանական մյուս թեւը՝ «Ազգային միաբանություն» խմբակցությունը, մտադիր է մասնակցել դեկտեմբերի 24-ի բյուջեի քննարկումներին:

Իսկ ընդդիմությանն ամբողջ կազմով խորհրդարանում տեսնելու երջանկությունը կունենանք մեկ էլ երեւի Իրաք հայկական զորաջոկատ ուղարկելու հարցի քննարկման ժամանակ, ինչպես արդեն հայտարարել են:

Իսկ ընդհանրապես, ասում են խորհրդարան վերադառնալու ցանկությունները ընդդիմության շարքերում որոշակիանում են, եւ կարող է վերադարձ լինել նաեւ մինչ այդ հարցի քննարկումը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Արգենտինահայ գործարարը նվիրաբերեց եւս 300 հազար դոլար

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Նաիրա Մելքումյանը երեկ հայտնեց, որ արգենտինահայ գործարար եւ բարերար Էդուարդո Էռնեկյանը որոշել է եւս 300 հազար դոլար նվիրել Լեռնային Ղարաբաղի «Հյուսիս-հարավ» ճանապարհի շինարարությանը: Էդուարդո Էռնեկյանը վերջերս տեղի ունեցած հեռուստամարաթոնի ընթացքում այս նպատակի համար նվիրաբերել էր 1,5 մլն դոլար:

Ա. Մ.

Էռնեկյանը Հայաստանում կզբաղվի նաեւ գյուղատնտեսությամբ

1-ին էջից

«Տիեռաս դի Արմենիա» ընկերության տնօրեն Քրիստինա Շահինյանը հայտնեց, որ օդանավակայանից հետո սա Էդուարդո Էռնեկյանի երկրորդ բիզնեսն է Հայաստանում: Իսկ մրգերն ու դրանց վերամշակման արդյունքում արտադրված ապրանքները կարտահանվեն Ռուսաստան եւ Եվրոպա: Ընկերության իրավաբան Արմեն Տեր-Տաճատյանն էլ հայտնեց, որ Էդուարդո Էռնեկյանի գնած հողը կհանձնվի այդ նպատակով ստեղծված հիմնադրամին:

Գյուղատնտեսության ոլորտում ներդրումներ կատարելու որոշումից առաջ Էդուարդո Էռնեկյանը մասնագետներ է հրավիրել Արգենտինայից եւ Իսրայելից: Նրանք ուսումնասիրեցին Հայաստանի տնտեսությունը եւ իրենց տեղեկանքը ներկայացրին արգենտինահայ գործարարին: Վերջինս էլ այն եզրակացությանը հանգեց, որ Հայաստանում գյուղատնտեսության զարգացման մեծ հնարավորություններ կան, ինչը լավ բիզնես լինելուց բացի, իր նպաստը կբերի նաեւ երկրի տնտեսական զարգացմանը: Տեղեկացնելով այդ մասին, «Տիեռաս դի Արմենիայի» մեկ այլ ներկայացուցիչ Մարսել Վենդեն ներկայացրեց Արգենտինայի հյուսիսում Էռնեկյանին պատկանող շուրջ 200 հազար հա հողատարածքների մշակման փորձը: Այդ տարածքում արտադրվում են բամբակ, ցորեն, սոյա, եգիպտացորեն, արեւածաղիկ, ստացվում է նաեւ մեղր, փայտանյութ արտադրության համար: Տարածքի ոռոգման հատուկ համակարգը ներմուծվել է ԱՄՆ-ից:

Ցավակցություն

«Ազգի» խմբագրությունը խորապես ցավակցում է Գյումրու իր թղթակից Գեղամ Մկրտչյանին հոր՝

Զելենիկ (Գրիշա) Մկրտչյանի

մահվան կապակցությամբ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ. 529221

Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353

Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Անցուդարձ

«Աստանայում կողմերին առաջարկվել է կարգավորման փուլային տարբերակ»

Պնդում է Հայաստանի նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը

Իր վերջին մամուլի ասուլիսում Հայաստանի արտգործնախարարը լրատվամիջոցներին ասաց, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում հանրային կարծիքը պետք է թեւադրի, թե որ մոտեցումներն ու տարբերակներն են ընդունելի: «Իսկապես, եթե կա ժողովրդական պահանջ, ենթադրենք, գնալ փուլային տարբերակով, այդ հարցն իսկապես պետք է բարձրացվի, խորհրդարանը քննարկի, իշխանությունների առաջ խնդիր դնի եւ ասվի, որ ժամանակ ենք կորցնում, իշխանությունները սխալ են գործում, պետք է գնալ փուլային տարբերակով», ասել էր Վարդան Օսկանյանը: Հայաստանի նախկին արտգործնախարարներից Ալեքսանդր Արզումանյանը կարծում է, որ Օսկանյանը եւ գործող իշխանությունները հասարակական կարծիք են նախապատրաստում, որպեսզի անցում կատարվի փուլային տարբերակին:

- Պրն Արզումանյան, Հայաստանի առաջին նախագահը վերջերս հայտարարեց, որ այն, ինչ կարող էինք ստանալ 97-ին, այլեւս չենք ստանա: Դուք համաձա՞յն եք այդ տեսակետին:

- Իրավիճակը 1997-ին ավելի բարենպաստ էր հայկական կողմերի համար եւ սեղանին դրված առաջարկները հնարավորություն էին տալիս հասնելու մի կարգավորման, որը բխեր ՀՀ եւ ԼՂՀ ժողովրդի շահերից: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը գտնում էր, որ ժամանակն աշխատում է Ադրբեջանի օգտին եւ պետք էր այն ժամանակ բանակցությունների գնալ, ապագայում նման բարենպաստ պայմաններ չենք ունենա: Կարծում եմ, անցած 7 տարիները ցույց տվեցին, որ առաջին նախագահն իրավացի էր:

- 97-ին մեզ առաջարկում էին ուժերը դուրս բերել վերահսկվող տարածքներից, սակայն դրա դիմաց հստակ չէր ասվում, թե ինչ է ստանում Լեռնային Ղարաբաղը: Դա հաջողությո՞ւն եք համարում:

- 97-ի առաջարկները հրապարակվել են մամուլում: Խոսքն այն մասին է, որ ԼՂ կարգավիճակի վերաբերյալ կար հակադիր, իրար բացառող երկու մոտեցում՝ ադրբեջանականը եւ ԼՂ-ինը: Քանի որ այդ երկու հակադիր մոտեցումները հնարավոր չէր բերել ընդհանուր հայտարարի, այդ պատճառով որոշվեց տարանջատել այդ հարցերի քննարկումները, անցնել փուլային տարբերակի, որն առաջին մասով պարունակում էր հակամարտության դադարեցում, խաղաղ պայմանագրի ստորագրում, որը ենթադրում էր նաեւ ազատագրված որոշ տարածքներից զորքերի դուրսբերում, փախստականների վերադարձ, որոնց դիմաց ԼՂ բնակչությանը տրվում էին միջազգային անվտանգության հստակ երաշխիքներ, Հայաստանն էլ ճանաչվում էր ԼՂՀ անվտանգության երաշխավոր, իսկ կարգավիճակի հարցը դառնում էր բանակցությունների առանձին խնդիր: Այն ժամանակ եւ հիմա էլ կրկնում եմ, որ ամեն մի կոնֆլիկտ համապարփակ չի լուծվում, լուծվում է ինչ-ինչ փուլերի իրականացման միջոցով: Փաստն այն է, որ այսօր սեղանին դրված այսպես կոչված Աստանայի առաջարկները նույն փուլային, սակայն մոդիֆիկացված փուլային տարբերակն են: Այս մասին ոչ մի բանավեճ չկա, եւ ես ողջունում եմ ձեր թերթի ցանկությունը՝ խոսելու այս թեմայի շուրջ: Սոֆիայում ԵԱՀԿ նախարարների խորհրդի նիստից առաջ իշխանությունները համառորեն պնդում էին, թե իբր կողմերին որեւէ առաջարկ չի ներկայացվել: Ավելին՝ «Արմաս» կազմակերպությունը մեղադրվեց հանրությանը ապակողմնորոշելու, ՀՀ «դիվանագիտական մեծ հաջողությունները» արժեզրկելու, ադրբեջանական կողմին ոգեւորելու եւ մի շարք այլ մեղքերի մեջ: Իրականում «Արմաս» կազմակերպությունը հայտարարություն տարածեց, որում ընդամենն արձանագրվում էր, որ ՄԱԿ-ում ԼՂ հարցի քննարկումների համատեքստում ի հայտ եկավ, որ կողմերին արվել են առաջարկներ: Խոսքը ՄԱԿ-ում ԱՄՆ ներկայացուցիչ Սյուզան Մուրի ելույթի մասին էր, որում նա ասաց, որ կողմերին երկու ամիս առաջ արվել են առաջարկներ, համանախագահները սպասում են պատասխանի, այդ պատճառով՝ նպատակահարմար չէ այս պահին գլխավոր ասամբլեայում ադրբեջանական բանաձեւը դնել քվեարկության: Իսկ արդեն Սոֆիայում ԵԱՀԿ նախարարների խորհուրդը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որում կրկին մատնանշեց, որ կողմերին Աստանայում արվել են առաջարկներ եւ կոչ արեց՝ այդ առաջարկների հիման վրա շարունակել բանակցությունները: Բացի այդ, կա մեկ այլ նախադասություն, որի մասին քիչ է խոսվում: ԵԱՀԿ նախարարների խորհուրդն իր հայտարարության մեջ նաեւ նշում է, ինչի մասին հիմա շատ քիչ է խոսվում, որ Պրահայի գործընթացի շրջանակներում հնարավոր եղավ հակամարտության բոլոր չափորոշիչների վերանայում: Սա նշանակում է, որ խոսքը փուլային տարբերակին վերադառնալու, ինչ-որ մոդիֆիկացիայի մասին է:

Աստանայում կողմերին առաջարկվել էր ԼՂ-ից դուրս գտնվող ադրբեջանական տարածքներից հայկական ուժերի դուրսբերում, որի դիմաց անցկացվում են երկու հանրաքվեներ Ադրբեջանում եւ ԼՂՀ-ում: Այս առաջարկը ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ փուլային առաջարկ:

- Դուք, լինելով փուլայինի կողմնակից, այսօր էլ կողմնակի՞ց եք այդ մոտեցմանը:

- Նորից գալիս ենք նպաստավոր պայմաններին: Ես կողմնակից էի այն փուլային տարբերակին, որը հնարավոր էր 97-ին: Բայց այս 7 տարիներին մենք ի՞նչ ենք ձեռք բերել: Ընդամենը մենք միջազգային հանրության կողմից լիակատար շրջափակման մեջ ենք, այսինքն՝ 97-ին առկա մեր տնտեսական շրջափակմանը ավելացել է քաղաքական մեկուսացումը, ԼՂ հակամարտության վերաբերյալ միջազգային հանրության ընկալումն էապես փոխվել է: Եթե առաջ խոսք էր գնում ԼՂ ժողովրդի ազատ ինքնորոշման իրավունքի իրականացման, ապա այսօր խոսք է գնում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ տարածքային վեճի մասին, բանակցային ձեւաչափը փոխվել է, եւ ԼՂ-ն դուրս է մնացել իր ճակատագրի մասին ընթացող բանակցություններից: Այս փուլայինն այն փուլայինը չէ, որին կողմ էինք մենք, իսկ իրավիճակն ու պայմաններն այսօր նվազ նպաստավոր են հայկական կողմերի համար:

- Պրն Արզումանյան, Դուք կարդացե՞լ եք այն առաջարկը, որը կողմերին ներկայացվել է Աստանայում, եթե անգամ գրավոր նման փաստաթուղթ կա:

- Անշուշտ՝ ոչ, դրանք չեն հրապարակվել, եւ ես կարծում եմ, որ ցանկացած բանակցային հիմք հանդիսացող առաջարկի մանրամասները պետք է քննարկվեն կոնֆիդենցիալության պայմաններում: Սակայն ես հիմա մանրամասների մասին չեմ խոսում, այլ այն սկզբունքների, որոնց վրա հիմնվում են առաջարկները: Այս առումով ինֆորմացիան, որին ես այսօր տիրապետում եմ, ինձ հիմք է տալիս պնդելու, որ խոսք է գնում մոդիֆիկացված փուլային տարբերակի մասին:

- Դուք խոսում եք Հայաստանի այսօրվա քաղաքական լիակատար մեկուսացվածության մասին: Չե՞ք կարծում, որ Հայաստանը նման մեկուսացվածության մեջ էր 96-ին Լիսաբոնից հետո, երբ ԵԱՀԿ մյուս բոլոր երկրները դուրս եկան Հայաստանի դեմ:

- Ամենեւին՝ ոչ: Լիսաբոնում փորձ արվեց Հայաստանին պարտադրել կարգավորման տարբերակ, որն անընդունելի էր եւ չէր բխում Հայաստանի եւ ԼՂ ազգային շահերից: Այդ պատճառով Հայաստանը, առաջնորդվելով իր ազգային շահերով, օգտվեց վետոյի իր իրավունքից եւ թույլ չտվեց, որպեսզի Հայաստանին պարտադրվի անընդունելի տարբերակ: Հայաստանը մեկուսացված չէր եւ կարողանում էր միջազգային հանրության շրջանակներում՝ որպես այդ հանրության լիիրավ եւ պատասխանատու անդամ, իր դիրքորոշումները հստակ ձեւակերպել եւ իր մոտեցումներն ընկալելի դարձնել: Այսօրվա մեկուսացված Հայաստանը չի կարողանա վետո դնել, որովհետեւ մթնոլորտն է փոխվել: Այսօրվա Հայաստանը հասել է այնպիսի իրավիճակի, երբ այսօր ՀՀ-ն դիտարկվում է Ադրբեջանի տարածքներն օկուպացրած պետություն: Անցյալում Հայաստանը երբեք չի մեղադրվել այլ երկրի տարածքների ապօրինի իրացման, բնակեցման, էթնիկ զտումներ իրականացնելու մեջ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ժողովրդին տված խոստումները կիրականանան

Հավաստում է ԼՂՀ վարչապետը

Երեկ տեղի ունեցած կառավարության՝ այս տարվա վերջին նիստում վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը նախքան օրակարգային հարցերի քննարկմանն անցնելը հանդես եկավ ընդարձակ ելույթով, որում գնահատական տվեց ինչպես կատարված աշխատանքի արդյունքներին, այնպես էլ այն խնդիրներին, որոնք լուծման ընդգծված կարեւորություն ունեն:

Ա. Դանիելյանի խոսքերով, անցնող տարին ըստ ակնկալումների՝ կհատկանշվի ՀՆԱ-ի շուրջ 15 տոկոս աճով: Աճը առանձնապես նկատելի է արդյունաբերության ոլորտում՝ մեկուկես անգամ: Սեփական եկամուտները աճելու են 143.5 տոկոսով: Այս ամենը խոսում է այն մասին, որ ժողովրդին տված խոստումները գործնականում կիրականանան: Ըստ որում, նշեց վարչապետը, այդ բոլորը արտացոլված են նոր տարվա բյուջեում:

Միեւնույն ժամանակ Ա. Դանիելյանը մտահոգություն հայտնեց գյուղատնտեսության ոլորտում տիրող վիճակի կապակցությամբ, նշելով, որ թեպետ ծավալները նախորդ տարվա համեմատ պահպանվել են, սակայն տնտեսական աճը զգալի չէ: Վարչապետը դա բացատրեց ինչպես 2004-ի եղանակային անակնկալներով, այնպես էլ ոռոգման համակարգի բացակայությամբ: Այս առնչությամբ նա անհրաժեշտ համարեց կապիտալ շինարարության ծրագրում տարեկան շուրջ 2.5 մլրդ դրամ հատկացնել այս բնագավառին, որովհետեւ առանց ոռոգման համակարգ ունենալու՝ դժվար է առաջընթաց ապահովել գյուղատնտեսությունում:

Ա. Դանիելյանը կարեւորեց նաեւ ճանապարհաշինության խնդիրը: «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու կառուցման ավարտից հետո չպետք է նվազեցնել ճանապարհաշինության ծավալները, ընդհակառակը, անհրաժեշտ է ներքին հաղորդակցության ցանցում եւս զարկ տալ այս ուղղությանը: Իսկ դա հնարավոր է միայն տնտեսությունում եկամուտների կայուն աճի պարագայում, ինչի միտումներն առկա են: Ընդհանրապես կապիտալ շինարարությանը հատկացված է 5.6 մլրդ դրամ: Այս թիվը թեեւ զգալիորեն գերազանցում է նախորդ տարվա մակարդակը, սակայն շինարարության բնագավառում առկա խնդիրները թելադրում են այս ոլորտին էլ ավելի շատ միջոցներ հատկացնել: Նշելով այս մասին, Ա. Դանիելյանը հույս հայտնեց, որ 2006-ին հնարավորություն կլինի կապիտալ շինարարության համար հատկացված գումարները ավելացնել եւս 2-3 մլրդ դրամով:

Վարչապետը դժգոհություն հայտնեց նաեւ համայնքների գործունեությունից: Համայնքների ավելի քան 2/3-ում կարծես թե իշխում է ծրիականության տրամադրություն: Շատ գյուղապետեր պարզապես անգործության են մատնված, ինչը անթույլատրելի է: Ա. Դանիելյանը այս կապակցությամբ անհրաժեշտ գտավ համայնքներին այնքան դոտացիա տալ, ինչ չափով նրանք կատարում են հարկային պլանը: Այսինքն՝ աշխատավարձի հայթայթումը պետք է թողնել հենց իրենց՝ համայնքների վրա:

Նույն այս համատեքստում Ա. Դանիելյանը առանձնացրեց մայրաքաղաքի հիմնախնդիրները, ասելով, որ քաղաքապետարանը միայնակ ի զորու չէ լուծել կուտակված խնդիրները, առանձնապես պարտքերի մարման գծով, եւ հարկ է, որպեսզի համապատասխան գերատեսչություններն եւս անհրաժեշտ աջակցություն ցուցաբերեն: Միաժամանակ վարչապետը նկատել տվեց, որ քաղաքապետը պետք է առավել ակտիվություն եւ պատասխանատվություն դրսեւորի, մինչդեռ երկրորդ կիսամյակի տվյալները այս առումով բնավ գոհացուցիչ չեն:

Նիստի օրակարգը բավականին հագեցած էր՝ 29 հարց, որոնք վերաբերում էին հանրապետության սոցիալ-տնտեսական, կրթական, իրավական եւ այլ ոլորտներին: Քանի որ դրանք նախորդ օրը կայացած խորհրդակցության ժամանակ համակողմանիորեն քննարկվել էին, ուստի շատ հարցեր սահուն ընթացք ստացան:

Կառավարության նիստում հաստատվեցին նաեւ Եղիշեի անվան ամենամյա մրցանակաբաշխության 2004 թ. արդյունքները: Համաձայն հանձնախմբի որոշման, այս տարվա մրցանակակիրներ են ճանաչվել Մախիտ Հովհաննիսյանը, Հովհաննես Գրիգորյանը, Տաթեւիկ Սողոմոնյանը (գրականություն), Սամվել Կարապետյանը (պատմագրություն), Լեւոն Հարությունյանը եւ Մհեր Հարությունյանը (գիտություն), Սամվել Վիրաբյանը (թատերարվեստ), Ռոբերտ Ասկարյանը (կերպարվեստ), Լեոնիդ Մարտիրոսյանը եւ Արիս Գրիգորյանը (լրագրություն), Զաւար Քեշիշյանը (երաժշտություն):

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

«Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» օրենքը խոտան է

2005 թ. հունվարի 1-ից տասնյակ հազարավոր մարդիկ կզրկվեն քաղաքացիական-իրավական գործառնություններ իրականացնելու հնարավորությունից, ասել է թե՝ 50 եւ ավելի աշխատանքային ստաժ ունեցողներն անգամ կզրկվեն թոշակներ ստանալու հնարավորությունից, քանի որ արդեն մարզերն ու համայնքները տեղեկացված են սոցքարտեր չունեցողների ցուցակներին: Այս եւ մի շարք այլ մանրամասներ ներկայացրին երեկ լրագրողներին Հայկական սահմանադրական իրավապաշտպան կենտրոնի (ՀՍԻԿ) նախագահ Գեւորգ Մանուկյանը, «Քաղաքացիական ծառայությունների ազատ ամբիոն» ՀԿ-ի նախագահ Գայանե Մարկոսյանը, Հելսինկյան քաղաքացիական պաշտպանության Վանաձորի գրասենյակի ներկայացուցիչները, Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտը, «Նոր Հայաստան» ՀԿ-ն եւ էլի մի քանի իրավապաշտպան կազմակերպություններ՝ հանդես գալով հայտարարությամբ:

Հայտնի է, որ հազարավոր քաղաքացիներ հոգեւոր կամ իրավական պատճառներով հրաժարվել են սոցիալական քարտերից: Նրանցից շատերին տեղյակ չի պահվել, թե ինչի համար են լրացվում այդ տեղեկանքները, իսկ մեծ մասին պարզապես խաբել են, թե «Փարոսի» համար է ու գցել ծուղակը... Այսօր այդ խաբվածների զգալի մասը հարկադրաբար կամ խաբեությամբ իրենց հրանցված քարտերը հանձնել են ՀՍԻԿ գրասենյակ: Վերջիններս էլ նրանց խնդրանքով 130 այդպիսի քարտերը վերադարձրել են ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարություն: Վերջերս նախարարությունից ՀՍԻԿ գրասենյակը ստացել է մի գրություն, որով տեղեկացվում է, որ «սոցիալական քարտերից հրաժարվելու դիմում ներկայացրած քաղաքացիների՝ սոցիալական քարտերի տեղեկատվական բազայում կուտակված անհատական տվյալները, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ուղեփակվել են»: Ասել է թե՝ ստեղծվել է վտանգավոր մի դրություն, որը սպառնում է հունվարի 1-ից հազարավոր մարդկանց զրկել գոյության նվազագույն միջոցներից եւ այլն...

ՀՀ կառավարության եւ սոցապ նախարարության կողմից քաղաքացիների համատարած համարակալում իրականացնելու ջանքերը հիմնված են «Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» ՀՀ օրենքի վրա, որում սոցիալական քարտերի պարտադիր լինելու մասին որեւէ դրույթ չկա եւ չէր կարող լինել, քանի որ դա կհակասեր ՀՀ սահմանադրության թիվ 20, 23, 24 հոդվածներին, մարդու իրավունքների վերաբերյալ միջազգային պայմանագրերին եւ անվավեր կլիներ ի սկզբանե: Պարզվում է, որ նախարարությունն օրենքը լավ չի կարդացել եւ «որպես համատարած համարակալման «իրավական» հիմք վերցրել է օրենքում առկա ակնհայտ անճշտությունը», գրված է իրավապաշտպան կազմակերպությունների համատեղ հայտարարության մեջ (հոդված 11. սոցիալական քարտի եւ սոցիալական քարտի համարի կիրառումը), որով փաստորեն քաղաքացուն քարտ չվերցնելու այլընտրանք չի մնում:

Նրանք դիմում են ՀՀ ԱԺ-ին, ՀՀ կառավարությանը՝ կոչ անելով անհապաղ կասեցնել կառավարության 2004 թ. հունիսի 25-ի որոշման գործողությունը մինչեւ օրենքում անհրաժեշտ փոփոխությունների կատարումը: Իրավապաշտպան կազմակերպությունները դիմելու են ՀՀ սահմանադրական դատարան եւ Եվրոպական դատարան՝ մարդու իրավունքների ոտնահարման ու քաղաքացիական-իրավական գործառնություններ իրականացնելու իրավունքներից զրկելու համար: Եվ ինչպես ժողովուրդն է ասում՝ այս խմորը դեռ շատ ջուր կվերցնի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Տնտեսագիտական եւ վիճակագրական գիտելիքներից բխող համապատասխան վարքագիծ

«Հասարակական երկխոսության եւ զարգացումների կենտրոնի» կազմակերպած «ՀՀ բանկային համակարգ. տարվա ամփոփում եւ հետագա ծրագրեր» թեմայով քննարկումների ժամանակ Հայաստանի վիճակագրական գերատեսչության նախկին ղեկավար Էդուարդ Աղաջանովը կրկին ցուցաբերեց մակրոտնտեսական ցուցանիշների հաշվարկման միջազգային չափանիշներին եւ կանոններին տիրապետելու իր անտեղյակությունը եւ, հայտնվելով մոլորության մեջ, տգեղ տոնով միջամտեց ՀՀ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանի ելույթին:

Նման ձեւով Էդուարդ Աղաջանովը փորձեց իր անհամաձայնությունը հայտնել ՀՆԱ-ում Հայաստանի Հանրապետության առեւտրային հաշվեկշռի տեսակարար կշիռների՝ 2003-2004թթ. համար ՀՀ ԿԲ նախագահի հրապարակած ցուցանիշների վերաբերյալ, իսկ իրականում՝ նա ցուցաբերեց դրանց գծով իր անտեղյակությունը:

Պարզաբանումների համար ստիպված ենք ներկայացնել նեղ մասնագիտական մեկնաբանություններ, որոնց, ինչպես պարզվեց, Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության նախկին ղեկավարը պարզապես չի տիրապետում:

Արտաքին առեւտրի՝ արտահանման եւ ներմուծման ծավալների վիճակագրական ներկայացման համար ինչպես միջազգային պրակտիկայում, այնպես էլ ՀՀ-ում կիրառվում է հետեւյալ մոտեցումը:

Վիճակագրորեն գրվում է ներմուծում f.o.b. (Free on Board) եւ c.i.f. (Cost, Insurance and Freight) գներով եւ արտահանում՝ միայն f.o.b. գներով: f.o.b. գներով ապրանքների գնահատման սկզբունքում ապրանքների գնահատված արժեքը ներառում է միայն ապրանքների արժեքը եւ դրանց փոխադրման ու օժանդակ ծառայությունների համար ծախսերը մինչեւ արտահանող երկրի մաքսային սահմանը: c.i.f. գներով ապրանքների գնահատման ժամանակ, ի տարբերություն f.o.b. գների, ապրանքները գնահատվում են ներմուծող երկրի մաքսային սահմանում եւ իրենց մեջ ներառում են ինչպես ապրանքի f.o.b. արժեքը, այնպես էլ մինչեւ ներմուծող երկրի մաքսային սահմանը հասցնելու համար տվյալ ապրանքի վրա ծախսված ապրանքների ապահովագրության ու բեռնափոխադրման ծախսերը: Արդյունքում, վիճակագրական տեսանկյունից f.o.b. գներով արտահանումը ավելի հստակ է արտացոլում ապրանքների իրական արտահանման ծավալները, քանի որ այս ցուցանիշից հանվում են ապահովագրական եւ բեռնափոխադրման համապատասխան ծախսերը, որոնք հետագայում դիտարկվում են որպես ծառայություններ եւ արտացոլվում ծառայություններ հոդվածում: Միեւնույն ժամանակ, քանի որ ծառայությունների հաշվեկշիռը եւս գրվում է ապրանքներից առանձին եւ ներառում է նաեւ այլ տիպի ծառայություններ, ապա կրկնահաշվարկից խուսափելու համադրելիություն ապահովելու համար, ըստ վիճակագրության միջազգային ստանդարտների, ապրանքների հաշվեկշիռը, կամ որ նույնն է՝ առեւտրային հաշվեկշիռը հաշվարկվում է ըստ ապրանքների արտահանման եւ ներմուծման f.o.b. ցուցանիշների: Վերոնշյալ մոտեցումը ցուցաբերում է նաեւ Արժույթի միջազգային հիմնադրամը եւ իր կողմից հրապարակվող միջազգային ֆինանսական վիճակագրություն (IFS) պարբերականում հրապարակում է այս մեթոդով հաշվարկված առեւտրային հաշվեկշռի ցուցանիշը:

Հայաստանի Հանրապետությունում ազգային վիճակագրական ծառայությունը դեռեւս 1995 թվականից նույնպես հետեւում է այս կանոններին: Յուրաքանչյուր ամսվա ավարտից հետո, մեկ ամսվա ընթացքում, հրապարակվում են արտաքին առեւտրի՝ արտահանման, ներմուծման եւ ապրանքաշրջանառության ցուցանիշները, որտեղ ներմուծումը գրվում է c.i.f. գներով, իսկ տեղեկատվության հետագա ճշգրտումներից հետո, ամբողջական վճարային հաշվեկշռի առեւտրային հաշվեկշռում արդեն ներմուծումն արտացոլվում է f.o.b. գներով:

Մնում է միայն զարմանալ, թե ինչպես է, որ վիճակագրական ծառայության նախկին նախարարը չի տիրապետում եւ ժամանակին էլ չի տիրապետել դեռեւս իր նախարարության օրոք ներդրված վիճակագրության վերաբերյալ հրապարակումների ընթացքին եւ առեւտրային հաշվեկշռի հաշվարկման կանոններին:

Ինչեւէ, մեկ անգամ եւս ներկայացնենք ՀՀ ԿԲ նախագահի հրապարակած ցուցանիշները, որոնք հաշվարկված են ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության տեղեկատվության հիման վրա:

մլն ԱՄՆ դոլար

	2003թ.	2004 թ. (գնահատականներ)
Ապրանքների արտահանում f.o.b.	685.6	729.6
Ապրանքների ներմուծում f.o.b.	1115.9	1183.7
Առեւտրային հաշվեկշիռ	-430.26	-454.1
ՀՆԱ	2805	3521
Առեւտրային հաշվեկշռի տեսակարար կշիռը ՀՆԱ-ում %	15.3%	12.9%

Ինչ վերաբերում է պարոն Աղաջանովի՝ 2004 թվականին ՀՆԱ-ում առեւտրային հաշվեկշռի պակասորդի տեսակարար կշռի 0.8 տոկոսային կետով աճի պնդումներին, ապա այստեղ նույնպես առկա է թերըմբռնում: Սխալը պարզապես նախորդ տարվա տարեկան ցուցանիշը այս տարվա հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին արձանագրված ցուցանիշի հետ համեմատման խնդրում է: ՀՀ-ում ՀՆԱ-ի եռամսյակների միջեւ առկա է խիստ սեզոնայնություն եւ նախորդ տարիների հետ համեմատության համար անհրաժեշտ է օգտագործել միեւնույն ժամանակահատվածները, որի կիրառման պարագայում, եթե նույնիսկ օգտագործենք պարոն Աղաջանովի վիճակագրությունը (ներմուծումը հաշվարկենք CIF գներով), ապա վերոնշյալ ցուցանիշը 2003 թվականի հունվար-սեպտեմբերին կազմել է 23.9% եւ 3 տոկոսային կետով ցածր է 2004 թվականի 20.9% ցուցանիշից: Վերլուծող տնտեսագետին, թերեւս, պետք է որ հայտնի լիներ տնտեսական զարգացումների միտումները առավել ճշգրիտ հասկանալու համար մակրոտնտեսական ցուցանիշների սեզոնայնությունը բացառելու այս պարզ կանոնը: Բայց, ավաղ, այս կանոնի իմացությունը եւս բացակայում է նրա մոտ:

Ինչեւէ, բանկային համակարգին նվիրված քննարկումների ժամանակ Էդուարդ Աղաջանովի ելույթին եւ Տիգրան Սարգսյանի ելույթը պարբերաբար ընդհատող բացականչություններին եւ ընդհանրապես նրա պահվածքին մեկնաբանություններ տալու այս շարքը կարելի է շարունակել, բայց, ՀՀ ԿԲ-ն դա համարում է միայն անարդյունք եւ ապարդյուն ջանքեր: Ըստ էության նա իր «տնտեսագիտական դատողությունները» կառուցում է իր իսկ կողմից թյուրըմբռնված վիճակագրության վրա եւ դրանք դարձնում հասարակությանը ապակողմնորոշելու գործիք:

ԱՇՈՏ ՄԱՐՏՕՅԱՆ

ՀՀ ԿԲ դրամավարկային քաղաքականության վարչության պետ

Ժամանակնե՞րն են մեր դեմ, թե՝ մենք

«Օրեր» ամսագրի վերջին համարը մտորումների առիթ տվեց. խմբագրականում մեկ անգամ եւս իբրեւ հուսահատ ահազանգ հնչեցվում էին հայի ինքնության նորօրյա ըմբռնումները: Այդ ինքնությունը կազմող երբեմնի հիմնական տարրերը (լեզու, հավատ, մշակույթ) այսօր խեղաթյուրված են՝ XXI դարի մարդու արժեքային համակարգին զարնվելով: Եկեղեցի, թերթ, գրականություն հասկացություններին այսօր փոխարինելու են եկել ուծացման տանող առեւտուրը, փողը: Եվրոպական կյանքի փորձը խմբագիր Հակոբ Ասատրյանին հնարավորություն է տվել ուշադիր հայացքով հետեւել իր համերկրացիների կենսագործունեությունը եւ գալ այն հետեւության, որ «նոր սփյուռքահայությանը» բնորոշ է յուրացնել վատագույնը: Պրահայի մեր գործընկերոջն ավելի հուսահատեցրած չենք լինի, եթե ասենք, որ այդ երեւույթը համատարած է նաեւ Հայաստանում: Բաց համակարգ դառնալու անկախության ընձեռած հնարավորությունը պատուհաս դարձավ մեզ համար: Այստեղ մենք էլ ոչ միայն մշակութային եւ քաղաքականության, նաեւ կենցաղային մակարդակներում սովորաբար վերցնում ենք ցածրամակարդակն ու գռեհիկը: Եվրոպական քաղաքակրթության եւ մշակույթի լավագույն արժեքները մնում են սակավաթիվ մարդկանց «սեփականությունը»:

Խմբագրականում Հակոբ Ասատրյանն այսօրվա մեր ամենախոցելի տեղն է շոշափում: Այս ժամանակահատվածում պատմության դաժան հայելու մեջ մեր անկախացած պատկերի այլանդակությունները մեզ ցայտնոտի մեջ են գցել: Բայց սա նաեւ մեր սնապարծության հետեւանքն է, երբ բանը հասնում է նրան, թե իբր մենք ենք եգիպտական բուրգերի հեղինակը: Այսօր էլ ենք բուրգեր «կառուցո՞ւմ»: Բնության մեջ, ի դեպ, օրինաչափության խախտումներ էլ լինում են, երբ հանճարեղ մարդու որդին ապաշնորհ, տխմար է լինում: Այս մտահոգություններով համարում զետեղված ամերիկահայ երեք սերունդների՝ Ա. Գորկու, Ու. Սարոյանի եւ Պ. Բալաքյանի մասին հրապարակումները թերեւս մտորումների մղեն այսօրվա սերնդին, երբ կարելի է օտարության մեջ ոչ միայն պահպանել ազգային ինքնության տարրերը, այլեւ դրանք հասցնել արվեստի համաշխարհային մակարդակի եւ համամարդկային մշակույթի գանձարան մտցնել: Դրա համար, սակայն, հարկավոր է լինել Սարոյան կամ Գորկի:

Անդրադառնանք այդ նյութերին եւ եվրոպահայոց կյանքի ավելի ուշագրավ մի քանի տեղեկություններին:

Արշիլ Գորկու 100-ամյակի առիթով «Օրերը» ներկայացնում է պրահայաբնակ Տիգրան Աբրահամյանի (այս տարի արժանացել է ֆրանսիական Շամալիե քաղաքի ավանդական Տոհնալեի «Պասկո մագաղաթին») հրապարակումը: Հոդվածագիրը ներկայացնում է Արշիլ Գորկու համառոտ կենսագրությունը եւ արվեստի զարգացման տարբեր փուլերով անցնող արվեստագետի որոնումների ճանապարհը: Ազդեցությունների՝ Սեզան Պիկասո-Միրո գիծը, ապա 30-ականներին մտերմությունը Ստյուարտ Դեյվիսի, Ջոն Գրահամի եւ Վիլեմ դե Կունինգի հետ, անցում ծեփերի վերացականության եւ ապա դե Կունինգի եւ Պոլլոկի հետ վերացապաշտական արվեստի սկզբնավորում, 40-ականներից դեպի եվրոպական սյուռեալիզմ՝ հանդիպում Ռոբերտո Մատտայի, Անդրե Բրետոնի եւ այլոց հետ:

Արշիլ Գորկու՝ XX դարի հայ արվեստագետներից մեկի ստեղծագործության ներքին ուժը եւ արտահայտչականությունը հետզհետե նոր բացահայտումներ է ունենում: Արշիլ

Գորկու՝ «XX դարի ամերիկյան արվեստի ամենաառանցքային դեմքերից մեկի, վերջին ամերիկյան սյուռեալիստի եւ առաջին աբստրակտ էքսպրեսիոնիստի, ամենամեծ ամերիկացի արվեստագետի, ամերիկյան աբստրակտ արվեստի ցայտուն նորարարի» ստեղծագործությունները ցուցադրված են Նյու Յորքի Մետրոպոլիտեն, Արդի արվեստի, «Գուգենհայմ», Չիկագոյի թանգարաններում, Փարիզի «Պոմպիդու» կենտրոնում, Լոնդոնի «Թեյթ» պատկերասրահում եւ բազում այլ ցուցասրահներում», նշված է հոդվածի մեջ:

Վերա Պոստովա-Կլասկովան, որ թարգմանաբար չեխերեն է ներկայացրել Մարտին Ամիսի, Ջեկ Քորնֆիլի, Ջոն Կացենբախի եւ շատ այլ հեղինակների ստեղծագործություններ, առաջին անգամ Վիլյամ Սարոյանին կարդում է 1992-ին եւ «Իմ անունը Արամ է» ժողովածուն թարգմանում է չեխերեն: Թարգմանչուհու կարծիքով, Սարոյանի գրական ողջ ժառանգությունը կարելի է ի մի բերել «Գեղեցիկ մարդիկ» խորագրի ներքո: Իր թարգմանած պատմվածքաշարը ընկալում է իբրեւ բաղձալի հառաչանք երկրի մասին, իսկ Սարոյանի համար ամենաբնութագրականը համարում է մանկության աշխարհի իդեալականացումը. «Անկեղծ ասած, Վիլյամ Սարոյանին ընկալում են առաջին հերթին իբրեւ ամերիկյան հեղինակի, որի արմատներն ամուր կապված են հայկական արվեստի հետ, հեղինակ, որը շատ բան է արել, որպեսզի իր նախնիների հայրենիքն արժանանա աշխարհի ուշադրությանը»:

Ամերիկահայ անգլիագիր գրող Փիթեր Բալաքյանի երեւանյան այս տարվա այցի առիթով «Ազգ» օրաթերթի աշխատակից Հակոբ Ծուլիկյանը ներկայացնում է «Փիթեր Բալաքյան երեւույթը» հրապարակումը: Թե ինչպես են գրողի կենսագրական եւ ստեղծագործական արմատները 60-ականների տիպիկ ամերիկյան կյանքի՝ ռոք-ն-ռոլի ու կոկա-կոլայի իշխող ռիթմերի արանքում, նախնիների հիշողության «երկաթյա» լռության միջից վերագտնում իրեն եւ ստանում հայկականության ավիշը: Հոգեբանական ծանր անցումները ներկայի եւ անցյալի խաչմերուկներում Բալաքյան հայորդուն կանգնեցնում են պատմական հայրենիքի ողբերգական ճակատագրի դեմ-հանդիման:

Հ. Ծուլիկյանն առանձին ենթախորագրերով ներկայացնում է Բալաքյանի ստեղծագործական կյանքի հասունացման փուլերը՝ «Ամերիկացի պատանին բացահայտում է իր հայկական անցյալը» (կենսագրական մաս), «Հայտնագործություն»՝ բացահայտումների արդյունքում ծնվում է «Ճակատագրի սեւ շունը» հուշագրությունը, շարունակվող համառ ուսումնասիրությունները տանում են հարցի հրապարակայնացումը՝ իբրեւ արդյունք... «Նյու Յորք Թայմսի» հոդվածը եւ իրեական կազմակերպության՝ Հայոց ցեղասպանության մասին լույս ընծայած գիրքը, ապա եւ եզրափակվում են Բալաքյանի «Այրվող Տիգրիսը: Հայոց ցեղասպանությունը եւ Ամերիկայի արձագանքը» հատորով: Ամերիկյան փաստաթղթերի (ամերիկյան մամուլի արձագանքը Հայոց եղեռնի իրադարձություններին) հիման վրա կառուցված 85 հազար տպաքանակով վաճառված-ը «Նյու Յորք Թայմսը» ճանաչում է որպես նշանակալի գիրք եւ ազգային բեստսելլեր:

«Օրերի» այս համարում ուշագրավ է նաեւ Հակոբ Ասատրյանի հանդիպումը ԵԱՀԿ-ում եւ Կենտրոնական Եվրոպայի 4 երկրներում Հայաստանի դեսպան Ցիվան Թաքիրյանի հետ՝ ԵԱՀԿ ամենամյա տնտեսական ֆորումի առիթով:

Հետաքրքրական է «Անծանոթ հայրենակիցներ» խորագրի ներքո Արծվի Բախչինյանի «Արեւելյան մարտարվեստը, հայերը եւ կինոն» հոդվածը, որտեղ հեղինակը ներկայացնում է հեռավորարեւելյան մարտարվեստում հայերի դերը, նաեւ նրանց՝ իբրեւ արվեստում դրա առաջին տարածողների, ուղղությունների հիմնադիրների, նաեւ այդ ժանրի ֆիլմերում հանդես եկողների:

«Օրերից» տեղեկանում ենք նաեւ Գերմանիայում սեպտեմբերին անցկացված հայկական մշակութային օրերի մասին, որի բացումը կատարել է «Սերենադ» կամերային նվագախումբը, Բեռլինում բացվել է Վալմարի գեղանկարչական աշխատանքների ցուցահանդեսը, ինչպես նաեւ Վիեննայի Շե-Ֆեր փողոցին կից՝ քաղաքի առաջին սրճարանի հիմնադիր Հովհաննես Աստվածատրյանի անվան «Դիո-Դաթո» պուրակի բացման մասին:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Դեկտեմբերի 18-ին Անկարայի կենտրոնական «Քըզըլ այ» հրապարակում «Եվրոմիության տոնախմբություններն» էին: Հրավառություններով հավաքված այս տոնախմբություններին կառավարության անդամների, Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի պատգամավորների եւ հոծ բազմության հետ, վերադառնալով Բրյուսելից, մասնակցել էին վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանն ու արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլը:

աշխատակիցներին Անկարայից Բաղդադ տեղափոխող մեքենան Մոսուլի մոտակայքում հարձակման էր ենթարկվել, որի հետեւանքով աշխատակիցներից 5-ը երկու արաբ վարորդների հետ սպանվել էին, մեկ աշխատակից վիրավորվել էր: Նրանք ուղեւորվում էին Բաղդադ՝ փոխարինելու Թուրքիայի դեսպանատանը իրենց գործընկերներին, որոնց ծառայության ժամկետը լրացել էր:

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ Օզքյոքը վարչապետ Էրդողանի եւ րի հոգեւոր առաջնորդների պասվին, որոնք, այցելելով Թուրքիա, հանդիպել էին Կ. Պոլսո հունաց տիեզերական պատրիարք Բարդուղիմեոսին, քննարկել հույն հոգեւոր ճեմարանի վերաբացման հարցը, իսկ ԱՄՆ-ի դեսպանատունը՝ պատրիարքին ընդունելության էր հրավիրել «Տիեզերականի» կարգավիճակով:

Բարդուղիմեոս պատրիարքի հետ հանդիպման համար թուրքական իշխանությունները հրաժարվել էին պապական մակարդակով ընդունել

Թուրք-ամերիկյան հակասությունները ծավալվում են նոր դրսեւորումներով

Դրանց հիմքում Եվրոմիության հետ Թուրքիայի մերձեցումն է

Դեկտեմբերի 20-ին Անկարայում ներքին գործերի նախարարությանը հարող հրապարակում կազմակերպվեց թուրքական անվտանգության ծառայության 5 աշխատակիցների հուղարկավորությունը՝ մասնակցությամբ Թուրքիայի նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերի, թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Հիլմի Օզքյոքի, վարչապետ Էրդողանի, կառավարության անդամների, Մեջլիսի պատգամավորների, բարձրաստիճան զինվորականների, ինչպես նաեւ զոհվածների հարազատների եւ գործընկերների:

Հատկանշական է, որ հուղարկավորության պահին գործադիր իշխանությունների ներկայացուցիչներին է մոտեցել անվտանգության ծառայության աշխատակից, «Գորշ գայլեր» քաղաքական կազմակերպության՝ Ազգայնական շարժում կուսակցության նախագահ Դեւլեթ Բահչելիի թիկնապահ Իսմայիլ Հ. Օզքանը եւ գոռացել նրանց վրա. «Անիծյալ լինեք դուք: Թոլոն փաշայի չափ չեղա՞ք: Չէ՞ր կարելի նրանց զրահապատ մեքենա տրամադրել: Երբ Բարզանին եւ Թալաբանին գալիս էին, տրամադրում էիք: Մի՞թե նրանք չէին կարող ինքնաթիռով գնալ»:

Տոնախմբությունները կազմակերպվել էին Թուրքիայի հետ անդամակցության բանակցությունները սկսելու ԵՄ-ի գագաթաժողովի դեկտեմբերի 17-ին ընդունած որոշման առթիվ: Այդ նույն օրը անվտանգության ծառայության կառավարության անդամների վրա գոռալիս հիշատակել էր թուրքական առաջին բանակի զորահրամանատար, գեներալ Հուրշիթ Թոլոնին: Որովհետեւ նա դեկտեմբերի 11-ի երեկոյով Մոսուլում թուրքական անվտանգության ծառայության 5 աշխատակիցների սպանության առնչությամբ անուղղակի մեղադրել էր ԱՄՆ-ին՝ սպանությունը վերագրելով ամերիկյան վերահսկողության տակ գտնվող Քրդստանի դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Մասուդ Բարզանիին ենթակա միավորումներին:

Մեղադրանքը հասկանալի է այն առումով, որ Մոսուլը Հյուսիսային Իրաքի մաս է կազմում, իսկ տարածքն ամերիկյան զորքերի հետ սերտ համագործակցությամբ վերահսկում են քուրդ առաջնորդները: Սակայն գեներալ Թոլոնը սոսկ այս մեղադրանքով չի սահմանափակվել, այլեւ ԱՄՆ-ին ակնարկել է՝ ասելով. «Մենք էլ սպանության այս փաստն ենք գրանցում»: Թերեւս նա դրանով պատասխանել է ԱՄՆ-ի պետքարտուղարության խոսնակ Ռիչարդ Բաուչերին:

Ինչն էր ստիպել թուրք գեներալին, որ նա պատասխանի պետքարտուղարության խոսնակին: Ամենայն հավանականությամբ՝ նոյեմբերի 27-ին Թուրքիայում ԱՄՆ-ի դեսպանատանը կազմակերպված ընդունելության առթիվ Ռիչարդ Բաուչերի սպառնալից հայտարարությունը: Ինչպես հայտնի է, այդ ընդունելությունը կազմակերպվել էր ԱՄՆ-ի Ուղղափառ եկեղեցիների պատվիրակությանը, իսկ պատրիարքին «Տիեզերականի» կարգավիճակով դեսպանատուն հրավիրելու համար ընդունելությունը բոյկոտել էին կառավարության անդամները, Մեջլիսի պատգամավորները եւ երկրի քաղաքական շրջանակները: Դեռ ավելին՝ նոյեմբերի 30-ին Մեջլիսը 110 պատգամավորի ստորագրությամբ բողոքի նամակ էր հղել ԱՄՆ-ի դեսպանատուն:

Ահա այս պայմաններում ԱՄՆ պետքարտուղարության խոսնակ Բաուչերը, նկատի ունենալով ամերիկյան Ուղղափառ եկեղեցիների պատվիրակության անտեսումն ու դեսպանատան ընդունելության բոյկոտումը, հայտարարել է. «Մենք այս փաստերը գրանցել ենք»:

Դեկտեմբերի 16-ին **«Ազգը»**, անդրադառնալով ԱՄՆ-ի դեսպանատան ընդունելության բոյկոտին, դա պայմանավորել էր թուրք-ամերիկյան հակասությունների նոր դրսեւորումներով: Դրանց հիմքում ԵՄ-ի հետ մերձեցման ներկա փուլում Թուրքիայի դեմ ազդեցության նոր լծակներ ձեռք բերելու Վաշինգտոնի նկատառումներն են: Ակնհայտ է, որ մերձեցումն ամրապնդում է ԱՄՆ-ի նկատմամբ Թուրքիայի միջազգային դիրքը, նա ձեռք է բերում Վաշինգտոնից անկախ գործելու, առավել եւս տարածաշրջանային երկրների հետ համագործակցելու եւ ԵՄ-ին տարածաշրջան հրավիրելու հնարավորություն:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ

Ամերիկացիների մեծ մասը դատապարտում է Իրաքի պատերազմը

Իսկ Բուշը դժգոհ է իրաքցի զինվորներից

Իրաքի պատերազմի սկզբից ի վեր առաջին անգամ ամերիկացիների մեծամասնությունն սկսել է դատապարտել այդ պատերազմը: Այդ են վկայում «Վաշինգտոն փոստ» թերթի եւ ABC հեռուստաընկերության անցկացրած հարցման արդյունքները:

Բուշի վերընտրվելուց հետո ամերիկացիների մեծ մասը փոխել է կարծիքը եւ գտնում է, որ Իրաք ներխուժելն անհրաժեշտություն չէր: Տվյալ փաստը կարող է իջեցնել նախագահ Բուշի եւ պաշտպանության նախարար Ռամսֆելդի վարկանիշները:

Ամերիկացիների 70 տոկոսի կարծիքով, Իրաքի պատերազմը հանգեցրեց «անթույլատրելի» թվով զոհերի: Հարցման մասնակիցների 56 տոկոսը համաձայն է, որ պատերազմը շատ թանկ նստեց, իսկ արդյունքները չնչին են: Մինչդեռ հուլիսին նման տեսակետ ունեին ամերիկացիների միայն 7 տոկոսը:

ԱՄՆ բնակչության 57 տոկոսը հավանություն չի տալիս Բուշի իրաքյան քաղաքականությանը, իսկ 53 տոկոսը դժգոհ է պաշտպանության նախարար Ռամսֆելդից:

«Գելապ» հաստատության անցկացրած հարցումը եւս ցույց է տալիս, որ Ռամսֆելդից դժգոհությունը մեծ է. ամերիկացիների 52 տոկոսը պահանջում է նրա հրաժարականը: Նրա վարկանիշն իջել է 41 տոկոսի՝ 2003 թ. ապրիլի 71 տոկոսի դիմաց:

Չնայած ժողովրդի դժգոհությանը, Բուշն առայժմ մտադիր չէ պաշտոնանկ անել Ռամսֆելդին: Ինչ վերաբերում է Բուշին, նոյեմբերին նրա վարկանիշն իջել է 49 տոկոսի: Մինչդեռ մեկ տարի առաջ ամերիկացիների 2/3-ը հավանություն էր տալիս նրա իրաքյան քաղաքականությանը:

CNN-ն ընդգծում է, որ Բուշն առաջին պաշտոնական անձն է, որի վարկանիշը 50 տոկոսից ցածր է իր ընտրությունից մեկ ամիս անց:

Բայց Բուշն ունի նաեւ այլ մտահոգություններ: Երկուշաբթի օրը մամլո ասուլիսում խոսելով 2004 թ. արդյունքների եւ վարչակազմի անելիքների մասին, նա հայտարարել է, թե ամերիկացիների մարզած իրաքցի զինվորները պատրաստ չեն ստանձնելու Իրաքի անվտանգության ապահովման խնդիրները: «Եղել են դեպքեր, երբ թեժ իրավիճակում նրանք լքել են մարտադաշտը: Դա անթույլատրելի է: Մենք պատրաստներ չունենք, թե իրաքցի զինվորներն արդեն պատրաստ են ինքնուրույն կռվելու», ասել է Բուշն Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին:

Պ. Ռ.

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

«Յուգանսկնավթգազ»-ը գնել է «Սուրգուտնավթգա՞զը», «Գազպրո՞մը», թե...

Նավթային շուկայում արժեթղթերի կտրուկ փոփոխություններ են տեղի ունենում

«Յուգանսկնավթգազ» արդյունահանող ընկերության աճուրդային վաճառքի հաղթող «Բայկալֆինանսգրուպ» ընկերության իրական տիրոջ մասին ենթադրությունները շարունակում են մնալ ոչ միայն ռուսաստանյան, այլեւ միջազգային հանրության ուշադրության կենտրոնում:

«Վեդոմոստի» թերթի հրապարակումների համաձայն, «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը աճուրդի ժամանակ ներկայացնում էին «Սուրգուտնավթգազ» ընկերության աշխատակիցներ Իգոր Մինիբաեւը եւ Վալենտինա Կոմարովան: Վերջիններս հենց աճուրդից անմիջապես հետո հեռացել են առանց մեկնաբանությունների: Ավելին, նրանք, ըստ ռուսական աղբյուրների, հեռացել են նաեւ Ռուսաստանից:

Մասնագետների կարծիքով, «Բայկալֆինանսգրուպ»-ի պատկանելությունը «Սուրգուտնավթգազ» ընկերությանն անուղղակիորեն հաստատվում է նաեւ այն հանգամանքով, որ միայն «Սուրգուտնավթգազ»-ն է տնօրինում նման ազատ միջոցներ՝ մոտ նախնական գինը: Ի դեպ, զարգացումների նման ուղղության դեպքում պարզ չի լինի մուծված կանխավճարի ճակատագիրը:

Վերլուծաբանները համակարծիք են մեկ հարցում, որ աճուրդում հաղթած ընկերության ով լինելը պարզ կդառնա ամենաուշը հունվարի 11-ին, երբ լրանում է աճուրդում «Յուգանսկնավթգազ»-ի համար առաջարկված գումարը վճարելու ժամկետը:

Ամեն դեպքում, հարցականները կապված «Յուկոսի» դուստր ձեռնարկության բաժնետոմսերի ձեռքբերման հետ բավականին շատ են: Նախ, ինչպե՞ս է, որ ենթադրաբար բավականին զգալի ֆինանսական միջոցներ ունեցող «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը բացարձակապես անհայտ է ոչ միայն լրատվությանը, այլեւ գործարար, հատկապես նավթային շրջանակներին:

Բացի այդ, աճուրդին մասնակցելու համար «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը վճարել է 1,7 մլրդ կանխավճար: Ըստ «Կոմերսանտ» թերթի, նման գումար հնարավոր է եղել վճարել բանկային

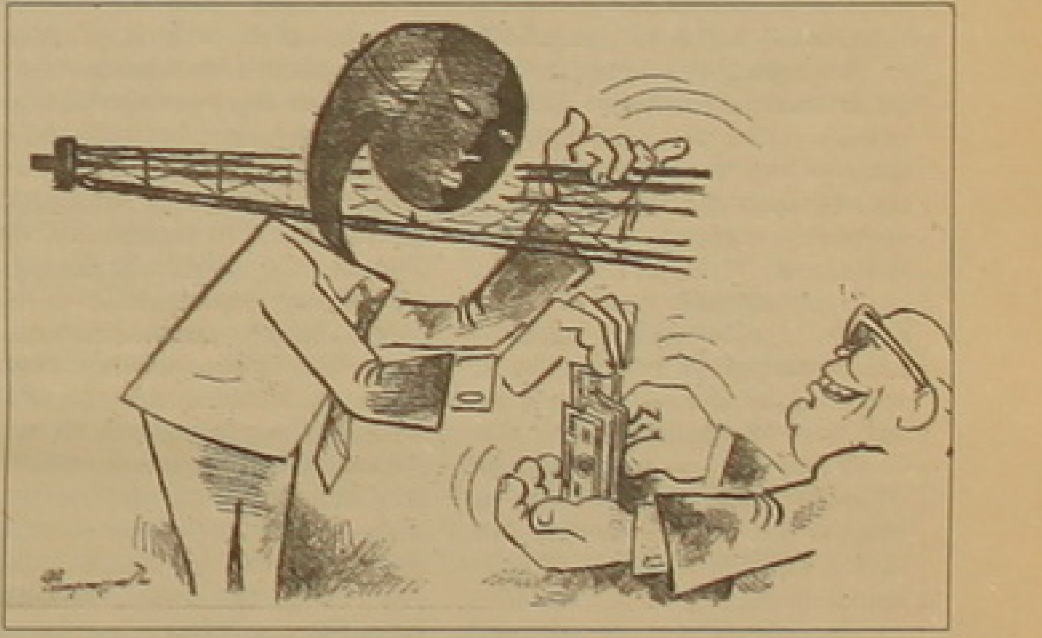

261 մլրդ ռուբլի, որ առաջարկվել է «Յուգանսկնավթգազ»-ի բաժնետոմսերի մոտ 77 տոկոսի դիմաց:

Այլ տեսակետների համաձայն, «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը կապված է «Գազպրոմ» ընկերության հետ՝ ներկայացնելով այդ ընկերության շահերը: Միեւնույն ժամանակ, ըստ «Կոմերսանտ» թերթի, ավելի հավանական է «Բայկալֆինանսգրուպ»-ի պատկանելությունը սուրգուտյան ընկերությանը, քանի որ երկուշաբթի օրն արդեն ֆոնդային շուկայում «Սուրգուտնավթգազ» ընկերության բաժնետոմսերի գինը բարձրացել է մոտ 7 տոկոսով, մինչդեռ «Գազպրոմի» բաժնետոմսերն արժեզրկվել են 3 տոկոսով:

Այս առումով մոտ 25,6 տոկոսով արժեզրկվել են հենց «Յուկոսի» բաժնետոմսերը, այդպիսով վերադառնալով գների 2000 թ. մակարդակին: Սա, ի դեպ, մոտ 30 անգամ ցածր է բաժնետոմսերի գնի այն մակարդակից, որ գրանցվել էր Միխայիլ Խոդորկովսկու ձերբակալությունից առաջ:

Շրջանառվում է նաեւ նախորդներից տարբերվող երրորդ վարկածը, որի համաձայն «Յուգանսկնավթգազ»-ը գնող ընկերությունը որեւէ կապ չունի ոչ «Սուրգուտնավթգազ»-ի, ոչ էլ «Գազպրոմ»-ի հետ: Ընդ որում, այս վարկածի դեպքում «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը համարվում է պետական մասնակցությամբ ընկերություն:

Ամեն դեպքում, եթե «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը չվճարի անհրաժեշտ գումարը, ապա «Յուգանսկնավթգազ»-ը կարող է դառնալ պետության սեփականությունը: Նման դեպքում պետությունը կարող է այլեւս աճուրդ չհայտարարել եւ պարզապես որոշել, թե ինչ գնով եւ ում կփոխանցի «Յուգանսկնավթգազ»-ը:

Այս դեպքում որպես «Յուգանսկնավթգազ»-ի արժեք կընդունվի աճուրդի ժամանակ առաջարկված վարկ ստանալու ճանապարհով: Եվ քանի որ նման գումարի համար վարկ է վերցվել, ապա վերլուծաբանները հավանական են համարում, որ «Բայկալֆինանսգրուպ»-ը կվճարի ողջ գումարը, որից հետո կվաճառի «Յուգանսկնավթգազ»-ի բաժնետոմսերը մի երրորդ կողմի:

Այս դեպքում երրորդ դարձած կողմը կհամարվի բարեխիղճ ձեռքբերող: Այսինքն՝ նրա նկատմամբ դատական գործընթացներ հնարավոր չի լինի կիրառել: Սա թերեւս հավանական է նաեւ այն առումով, որ աճուրդի մյուս միակ մասնակից «Գազպրոմը» հետշությամբ համաձայնեց պարտությանը:

Պետության մասնակցությունը, ըստ որոշ դիտորդների, չի ավարտվում ձեւական ընկերությամբ: Կա տեսակետ, թե անհրաժեշտ վարկը տրամադրելու վերաբերյալ ռուսաստանյան խոշոր բանկերն ուղղակի պետության հրամանն են կատարում:

Մինչ պետական մասնակցության ենթադրությունները շարունակվում են, երեկ արդեն Ռուսաստանի նախագահ Պուտինը Գերմանիա կատարած իր այցի ժամանակ հայտարարեց, որ «Յուգանսկնավթգազ» ընկերության ակտիվների հետ գործարքներին կմասնակցի Չինական պետական էներգետիկ կորպորացիան: Միեւնույն ժամանակ Չինաստանը, Պուտինի հայտարարությամբ, որեւէ կապ չունի աճուրդի հետ:

Հատկանշական է, որ չինական պետական էներգետիկ կորպորացիան թեեւ կապ չունի աճուրդի հետ, բայց էներգետիկայի ոլորտում համագործակցության համաձայնություն արդեն կա նշված կորպորացիայի եւ ռուսաստանյան «Գազպրոմ»-ի միջեւ: Պուտինը հաստատել է պաշտոնապես հայտնի տեղեկությունը, թե աճուրդում հաղթող ճանաչված ընկերության բաժնետերերը ֆիզիկական անձինք են:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Մշակույթ

Զգայուն եւ արթուն մի սիրտ

«Անլույս օրերի ոգեղեն ղողանջներ» գիրքը թերթում-կարդում եմ անշտապ, շուռումուռ եմ տալիս, կարդում եմ կրկին ու կրկին շուռումուռ եմ տալիս... Զգում եմ, որ միշտ առհասարակ գրքի հասկացության, գրքի կուլտուրայի շուրջն է ոլորվում: Տեր Աստված, որքան հմայք ու հրապույր ունի գիրքը մեզ համար, որպես հաց հոգեւոր:

Գրքի գոյությունն ինքնին անառարկելի է դարձնում հեղինակի ապրեսական վարքագիծը, ինքը զինվորն է իր ժողովրդի եւ իր կռիվը, թեեւ անաղմուկ, մղում է ազնիվ եւ անձնվիրաբար:

Միջանկյալ ասեմ, որ Լեւոն Լաճիկյանը համալսարանական իմ ընկերն ու բարեկամն է նաեւ, մտերմիկ ընծայագրով գիրքը նվիրել է ինձ, եւ ես իմ խոսքում անկողմնակալ մնալու խնդիր պետք է լուծեմ ամենից առաջ:

Եվ այսպես, ժամանակ իր ոճի մեջ գիրքը կարող է շփոթվել պարզ (թերեւս՝ գեղարվեստական) տարեգրության հետ, որպես իրականության փաստական արձանագրում՝ նուրբ, շտրիխային մեկնաբանություններով համեմված: Շարադրանքում նոր տեսականության «ճարտարապետների» հասցեին կիսաբացակա կամ կիսաներկա է թվում կարծես հեղինակի վերաբերմունքը: Եվ, այդուհանդերձ, պիտի խոստովանենք, որ երեւութական, խաբուսիկ է նման մոտեցումը: Չէ որ Թեոդիկի հայտնի «Ամենուն տարեցույցը, տարեգիրքը», որի հետ Լաճիկյանի գրքի նկատելի աղերսն անուրանալի է, ոչ ոք այսօր չի հանգեցնում պարզ տարեգրության: Գրքի խորքային կամ թաքնված արժանիքը, ահա, նաեւ այստեղ է, այս «հանդարտաբարո» շարադրանքում, որ իր ոճն է, եւ ուր հեղինակը ակնհայտորեն մեկ նպատակ չէ, որ պարփակել է:

Ամենից առաջ մշակույթն իր մեծագիծ էության մեջ տեսնելով եւ, հանուն նրա հաստատման ու հաստեման պայքար մղելով, Լաճիկյանն ընթերցողին անուղղակիորեն կանգնեցնում է մի մոռված ճշմարտության դեմ-հանդիման. ինչո՞ւ այսչափ մշակութաստեղծ ազգ լինելով, հայերս մշակույթի բարձրագույն ձեւում՝ քաղաքական մշակույթում զրոյական վիճակում ենք, ինչո՞ւ քաղաքական ինքնակազմակերպման մեր հնարավորությունը հանգեցվում է հուսալքման ու արտագաղթի՝ ներազգային կյանքը մղում ընդամենը քաոսի պետականաստիպ ձեւավորման:

Գրքի անթաքույց արժանիքներից է արվեստի տարբեր ճյուղերի նկատմամբ հեղինակի գրեթե հավասար հետաքրքրությունն ու իմացականությունը, այլ կերպ ասած՝ Լեւոն Լաճիկյան արվեստաբան-լրագրողի անձնային խորագիտությունը, որը հայտնապես իմաստավորված է արվեստի հանդեպ ճշմարիտ սիրով եւ երեւույթներն ազգային շահի եւ քաղաքականության տեսանկյունից քննելու բարձր գիտակցմամբ:

Եվս մեկ արժանիք հատկապես կուզեի հիշատակել, որը հավասարապես վերաբերում է գրքի երկու հատվածների («Մշակութային անդրադարձներ» եւ «Դիմանկարային էսքիզներ») բոլոր նյութերին: Պատումի անհավակնոտությունը: Սա եզակիներին հատուկ որակ է միայն: Նման հատկանիշը, եթե Աստծուց տրված չէ, ուրեմն՝ անկարելի է ուսուցմամբ կամ այլ ճանապարհով ձեռք բերել:

Գրքում որոշ քանակի անդրադարձներ թերեւս տեղեկատվական բնույթ ունեն, թեպետ մեր ապրած ժամանակների տրամաբանությունն անգամ իրազեկման անպաճույճ այդ տողերում կյանքի բաբախուն թրթիռներ է ծորում: Առանձին հոդվածներ՝ «Մշակույթը մեր՝ ապրող եւ ապրեցնող», «Հայաստանի ոչ հայկական համալսարանը», «Օպերան՝ զգացմունքի բարձրակետ», «Թատրոնը սարսափեցնողի դերում» եւ այլն գրված են ասելիքի պարփակությամբ, ընդհանրացման հզոր ուժով:

Կյանքին, արվեստին ուղղված արվեստաբան Լեւոն Լաճիկյանի հայացքն իր ներքին տարերքում ազատ ու անբռնադատ է, ինչպիսին կյանքն ու արվեստն են: Նեղ, անձնավորված, ամբիցիոզ վեճերին անդրադարձ չկա գրքում (անուններ չհիշատակենք մենք էլ): Լեւոնը հրաշալի գիտե, որ ճանաչված արվեստագետների հակամարտությունը, թշնամանքը պառակտում է հասարակությունը, հուսալքում եւ խարխլում է ազգային միասնությունը: Ավելին՝ գրքում հանդուրժողականության եւ հաշտեցման մթնոլորտ է, ինչը հեղինակի մարդկային անկեղծ ցանկությունն է, անշուշտ: Հիշեցի աշխարհահռչակ երկու հայ գիտնականների միջեւ ծագած եւ արդեն վաղուց լռած մի բանավեճ, որը, ծավալվելով մի հոդվածով, այնպե՛ս պայծառորեն վերջակետեց նրանցից այսօր էլ ապրող եւ ստեղծագործող Գրիգոր Գուրզադյանը: Անձամբ ես մեր մամուլում չեմ հիշում, թե երբեւէ նմանաբնույթ մեկ այլ հոդված կարդացած լինեի: Այդպես մեծերն են կարողանում գրել մեծերի մասին, իսկ նման անհատներ կարող են ծնել մեծ ժողովուրդները միայն:

Բազում մտորումներ, խորհրդածություններ է ծնում գիրքը, որոնց թերթային հրապարակմամբ անդրադարձ պարզապես հնարավոր չէ, սակայն երկու իրողություն, թեկուզեւ հպանցիկ հիշատակումով, կկամենայի մոռացության չմատնել:

Առաջինն իր ծննդավայր Կումայրի-Գյումրու նկատմամբ Լեւոնի ջերմ անպարագիծ սերն է, որպես իր վառ հայրենասիրության զգայելի, շոշափելի արտահայտություն, ավելի շուտ ծնողական, քան որդիական տագնապներով ալեկոծում:

Երկրորդը եղբոր՝ նկարիչ Սամվել Լաճիկյանին նվիրված նյութն է, ուր Լեւոնը բնությունից շռայլորեն օժտված իր եղբոր համար հպարտանքի եւ գթության զգացումներից առավել հուզախռով հոգեվիճակների է մատնված: Լեւոնը գիտի, որ մեծ արվեստագետի կայացումը միայն բնությունից օժտված լինելով չի ավարտվում: Այդ է վկայում նաեւ նյութի ավելի քան զուսպ վերնագիրը՝ «Որոնումներ եւ ձեռքբերումներ», որն ավելի շատ զգաստացնում եւ ուղղորդում է պատմանակում:

Կարող էի նաեւ չանդրադառնալ Արծվի Բախչինյանի «Ծագումով հայ են» կենսագրական նոր բառարանի Լաճիկյանի արծարծմանը, մանավանդ այլեւայլ դարերում եւ հանգամանքներում ապրած հայերի իրավամբ հայությանն առնչելու տարբեր սկզբունքներ ու մոտեցումներ են առկա, սակայն պետականության ամրապնդմանը զուգահեռ հայապահպանության ու հայահավաքման խնդիրները հետզհետե թերեւս կենսական ու հրատապ նշանակություն ստանան եւ, միանշանակորեն, այդ հարցում ընդունելի սկզբունք գտնելն այնքան էլ դյուրին չի լինելու: Պրն Լաճիկյանը ոչ միայն իր գրքում զետեղել է հիշյալ բառարանի կազմի լուսանկարը, այլեւ յուրովի հիմնավորել է վերնագրում պարփակված սկզբունքը:

Հայտնելով հարգանքս եւ հիացմունքս պրն Բախչինյանին նախաձեռնած գործի առիթով, Սեյլանի «Սասուն» պատմաազգագրական ակնարկից վկայաբերեմ հարյուրամյակներ առաջ քրդացած խորոնցի շուրջ 250 հազար հայերի դիմումը կառավարությանը. «...1870-1872 թթ. կամեցան հայանալ, թոթափել դիմակը, միանալ ազգին (այս մասին մի գրվածք ունի Խորեն Նար-Պեյը), ի մեծ ցավ մեզ, կառավարությունն արգելեց»*:

Ահա այս մարդիկ, գոնե նշված 1870-72 թթ. հայ են եղել ծագումով եւ ինքնազգացողությամբ: Թերեւս այս մարդկանց ասենք՝ ծագումով հայ են:

Տարիներ առաջ ես խմբագրեցի երջանկահիշատակ Գառնիկ Ստեփանյանի «Կենսագրական բառարանի» 3-րդ հատորը (միջնադար), ուր օտար անուն, լեզու եւ դավանանք առած, ինքնօտարված տասնյակ ու տասնյակ հայորդիներ կային, եւ որոնց հեղինակը համապատասխան բառահոդվածներում իրավացիորեն այդպես էլ ծանուցել է՝ ծագումով հայ:

Թերեւս Եժի Կովալեռովիչին, Անրի Թրուայային, ովքեր իրենց ստեղծագործություններում հայ մշակույթին գրեթե առնչակից չեն, ծագումով հայ բնորոշենք:

Սակայն ինչպես ծագումով հայ կոչենք Արշիլ Գորկուն, Ուիլյամ Սարոյանին (գրքի կազմի վրա այս երկու նկարներն էլ կան), երբ վերջինս անձամբ է պնդում՝ հայկական է այն ոգին, որ ստիպում է ինձ գրել: Եվ ավելացնում. «...խորապես հարգում եմ հայ գրողների ընտանիքին պատկանելու պատիվը»: Ահա այսպես: Հակառակ դեպքում միեւնույն տրամաբանությամբ, ինչ է, պետք է նշենք, որ Թումանյանն ու Վարուժանը նույնպե՞ս ծագումով հայ են:

Քանի որ հիշյալ գրքի կազմին նաեւ Շառլի լուսանկարն է, քննարկվող նյութի թելադրանքով ավելորդ չհամարեցի այստեղ արծարծել ինձ վաղուց հետաքրքրող մի խնդիր. միշտ ցանկություն եմ ունեցել մամուլում բաց նամակով դիմել Շառլ Ազնավուրին, հայկական (հայերեն) երգերի ամբողջական ձայներիզ թողարկելու խնդրանքով: Ավելի շուտ ոչ այնքան մեզ, որքան եկող սերունդների համար: Այդպիսով նա սերունդների հիշողության մեջ կմնա որպես հայ երգիչ եւ ոչ երբեք՝ ծագումով հայ երգիչ:

Կարծում եմ նաեւ, որ նման հարցերը պետք է ավելի լուրջ եւ ավելի խոր քննումների արժանանան, ինչպես ժողովուրդն է ասում՝ տասը չափենք, մեկ՝ կտրենք:

Ինչեւէ, հեշտ է քննարկելն ու քննադատելը, երբ արված է գործը: Իսկ գործը Լեւոն Լաճիկյանի «Անլույս օրերի ոգեղեն ղողանջներ» գիրքն է, հեղինակի ազնիվ տքնության ոգեղեն արգասիքը, որի իրական արժանիքը ժամանակի հետ ավելանալու, բազմապատկվելու է:

Սերունդներիս գիտակցության մեջ գրքի ընդգրկված ժամանակը պարզապես մեր ապրած ժամանակի մի հատվածն է ընդամենը, մինչդեռ այն հետագայում առանձնահատուկ կարեւորվելու է, որպես անդունդի եզրով ձգվող ոլորապտույտով անցած ժողովրդի պատմություն:

* *Սեյլան, Սասուն, Երեւան- 1990, էջ 35:*

ՌԱՖԱՅԵԼ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

«Լուծմունք «Սահմանաց գրոց»

Գալուստ Գյուլբենկյան հիմնադրամի հովանավորությամբ Երեւանի պետական համալսարանի հրատարակչությունը լույս է ընծայել XI-XII դարերի նշանավոր գիտնական եւ բանաստեղծ Հովհաննես Սարկավագի «Լուծմունք Սահմանաց գրոց» աշխատությունը: Գիրքը հրատարակության են երաշխավորել համալսարանի փիլիսոփայության եւ հոգեբանության ֆակուլտետն ու հայագիտական կենտրոնը: Աշխատությունը Դավիթ Անհաղթի «Սահմանք իմաստասիրության» գլուխգործոցի հնագույն մեկնությունն է:

Գրքի առաջաբանում նշվում է, որ մասնագետների շրջանում աշխատությունը հայտնի է եղել իբրեւ անանուն երկ, գրված «արծաթե դարում»: Քանի որ «Լուծմունքի» հետին ժամանակագրական սահմանը XIII դարի վերջն է, ուստի նրա հեղինակը պետք է լիներ 2 նշանավոր մատենագիրներից մեկը՝ Ներսես Շնորհալին կամ Հովհաննես Սարկավագը: Մինչդեռ Գ. Գրիգորյանը աշխատությունը վերագրել է Վահրամ Րաբունուն:

Փիլիսոփայության դոկտոր, պրոֆեսոր Հրաչիկ Միրզոյանը ուսումնասիրելով Մաշտոցի անվան Մատենադարանի եւ Երուսաղեմի Ս. Հակոբյանց միաբանության ձեռագրատան ավելի քան մեկուկես տասնյակ ձեռագրեր, նոր փաստարկներով ապացուցել է, որ «Լուծմունքի» հեղինակը Հովհաննես Սարկավագ Իմաստասերն է:

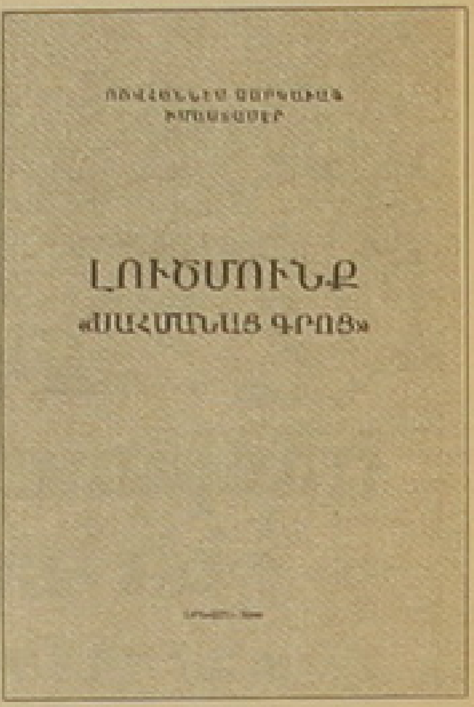

«Մերժելով մարդկային բանականության մեջ բնածին գաղափարների գոյությունը՝ մեկնիչը հետեւում է Դավթին՝ իրավամբ պնդելով, թե մարդուն ի ծնե հատուկ է իմանալու, ճանաչելու կարողությունը որպես հնարավորություն, որն իրականության է վերածվում ուսման, կրթության ու փորձի միջոցով: Այս տեսակետից մարդը տարբերվում է թե՛ Աստծուց, թե՛ կենդանիներից. երբ գիտենալն Աստծուն հարաբերում է այնպես, ինչպես լույսն արեգակին, իսկ կենդանին ինչ գիտե՝ «բնութեամբ ունի», ապա մարդը «յորժամ ծնանի չգիտէ ազդմամբ, այսինքն՝ ուսմամբ, այլ գիտէ զօրութեամբ, այսինքն՝ կայ ի բնութիւն իւր զօրութիւն գիտելոյ», ասվում է աշխատության առաջաբանում, որի հեղինակներն են Հրաչիկ Միրզոյանն ու բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Արշակ Մադոյանը:

«Լուծմունքը» ի հայտ է բերում Հովհաննես Սարկավագի մաթեմատիկական աշխատությունների, մասնավորապես «Յաղագս անկիւնաւոր թուոց» երկի մի նոր աղբյուր եւս:

Գիրքը նախատեսված է փիլիսոփայության պատմություն ուսումնասիրողների եւ հայագիտությամբ հետաքրքրվողների համար:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հանդիսություն Արշիլ Գորկու ծննդյան 100-ամյակի առիթով

Ըստ «Նոր օր» շաբաթաթերթի դեկտեմբերի 11-ին Թեքեյան մշակութային միության Լոս Անջելեսի մասնաճյուղի Գլենդեյլի հանրային Կենտրոնական գրադարանի սրահում ներկայացվեց Սարգիս Վահագնի նորընծա «Արշիլ Կորքի» վեպը: Ամերիկահայ նկարիչ Արշիլ Գորկու 100-ամյակի հանդիսությանը ելույթներով հանդես եկան Երվանդ Ազատյանը, Լիլիթ Քեհեյանը, Սարգիս Վահագնը: Գորկու ստեղծագործությունների Սեդա Մանուկյանի մեկնաբանությունն ուղեկցվեց սահիկների ցուցադրությամբ:

Հանդիսություն նվիրված Վահան Թեքեյանին

ՌԱԿ մամլո կենտրոնական դիվանից հայտնում են, որ ՌԱԿ Տորոնտոյի «Եսայի Եաղուպեան» ակումբի ու ԹՄՄ տեղական մասնաճյուղի կազմակերպությամբ Վահան Թեքեյանի ծննդյան 126-րդ տարեդարձն արժանավայել նշվեց Ս. Երրորդության Հայց. եկեղեցու «Մակարոս Արթինեան» սրահում՝ ՌԱԿ Մ. Նահանգների Արեւելյան շրջանի եւ Կանադայի շրջանային վարչության փոխատենապետ Հրաչ Բոյաջյանի հանդիսավարությամբ: Նա ներկայացրեց Վ. Թեքեյանի կուսակցական եւ հասարակական գործունեությունը սփյուռքահայ զանազան գաղութներում: Թեքեյանի գրական վաստակի՝ ՌԱԿ կենտրոնական վարչության համատենապետ Երվանդ Ազատյանի գնահատանքի մեջ անդրադարձ արվեց սկսած բանաստեղծի՝ 1901-ի «Հոգեր» ժողովածուից մինչեւ վերջինը՝ «Տաղարանը» (1945): «Ժամանակը Թէքէեանի գրականութեան աւեր պիտի չկարենայ գործել», եզրափակեց խոսքը Երվանդ Ազատյանը:

Ներկա էին տորոնտոհայ զանազան կազմակերպությունների, Հայաստանյայց եկեղեցու ծխական խորհրդի, Հայ կաթողիկե եկեղեցու, ազգային վարժարանների խնամակալների եւ հոգաբարձուների ներկայացուցիչներ:

Թեքեյանի ստեղծագործությունները ներկայացրին Ս. Խաչ ամենօրյա եւ Ս. Սահակ ու Ս. Մեսրոպ շաբաթօրյա վարժարանների աշակերտները:

Մ. Բ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

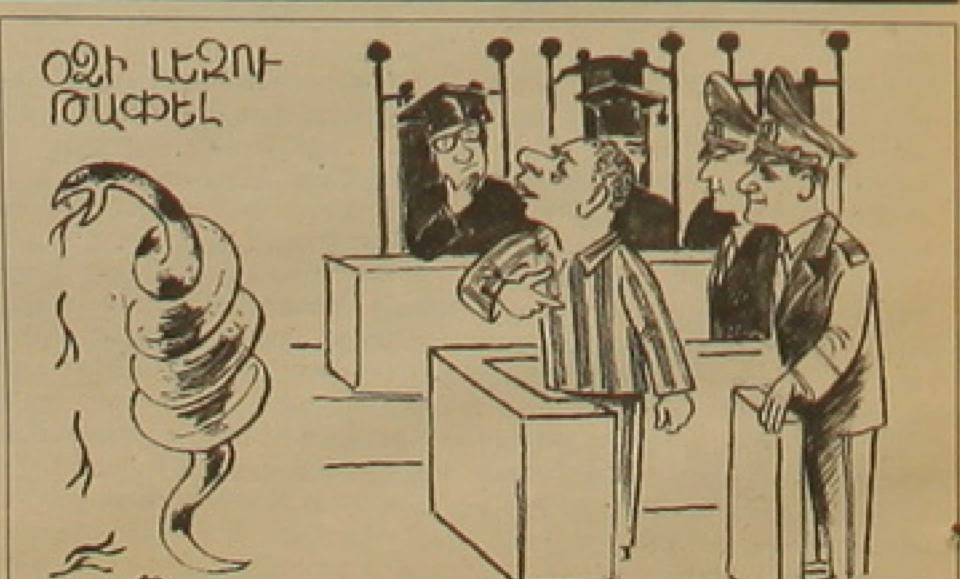

ՖԻՖԱ-ի ընտրյալը Ռոնալդինյոն է

Իսպանական «Բարսելոնի» հարձակողական ոճի կիսապաշտպան Ռոնալդինյոն ճանաչվել է այս տարվա աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ: ՖԻՖԱ-ի կողմից անցկացված հարցմանը մասնակցել են աշխարհի 157 երկրների ազգային հավաքականների գլխավոր մարզիչներն ու 145 հավաքականների ավագները: Բրազիլացի ֆուտբոլիստը հարցման արդյունքներով վաստակել է 620 միավոր: Մասնակիցներից 89-ը նրա ազգանունը հարցաթերթիկում նշել է առաջինը, 47-ը՝ երկրորդը, 34-ը՝ 3-րդը: Երկրորդ տեղում է Ֆրանսիայի հավաքականի եւ Անգլիայի «Արսենալի» հարձակվող Թյերի Անրին, որը վաստակել է 552 միավոր (79, 42, 31): Լավագույն եռյակը եզրափակել է «Ոսկե գնդակի» դափնեկիր, ուկրաինացի Անդրեյ Շեւչենկոն՝ 253 միավոր (34, 19, 26): Անցյալ տարվա աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ Զինեդին Զիդանը զբաղեցրել է 4-րդ տեղը, իսկ 2003 թ. «Ոսկե գնդակի» դափնեկիր Պավել Նեդվեդը եզրափակել է լավագույն հնգյակը:

Հիշեցնենք, որ լավագույն ֆուտբոլիստին որոշելու համար ՖԻՖԱ-ն հրապարակել էր 33 խաղացողների ազգանուններ: Նրանցից 26-ը եվրոպացիներ էին, վեցը՝ բրազիլացիներ, մեկը՝ արգենտինացի: Հետաքրքրական է, որ «Ռեալը» ներկայացված էր 7 ֆուտբոլիստով, որոնցից երեքը՝ Լուիշ Ֆիգուն, Ռոնալդոն եւ Զինեդին Զիդանը նախկինում արդեն արժանացել էին աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստի տիտղոսին: Իսկ ահա «Բարսելոնը» ներկայացնում էին ընդամենը չորս ֆուտբոլիստներ:

Երկրորդ տարին անընդմեջ աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստուհի է ճանաչվում գերմանուհի Բիրգիտ Պրինցը: 2003 թ. աշխարհի չեմպիոնուհին հավասարվեց ամերիկուհի Միա Համին, որը լավագույնն էր ճանաչվել 2001 եւ 2002 թթ., իսկ այս տարի ավարտեց ելույթները մեծ ֆուտբոլում: Համն այս տարվա արդյունքներով ճանաչվեց 2-րդը, իսկ լավագույն եռյակը եզրափակեց Բրազիլիայի հավաքականի 18-ամյա կիսապաշտպան Մարթան:

Մրցաշրջան-2004-ի դափնեկիրների պարգեւատրման արարողությունը տեղի ունեցավ Ցյուրիխի օպերայի բեմահարթակում: 24-ամյա Ռոնալդինյոն պարգեւատրման արարողության ժամանակ հետեւյալն է նշել. «Ինձ համար մեծ պատիվ է նման բարձր պարգեւի արժանանալը: Առաջին հերթին կցանկանայի շնորհակալությունս հայտնել «Բարսելոնի» իմ խաղընկերներին, առանց որոնց նման տիտղոսի հնարավոր չէր լինի արժանանալ: Ես ինձ շատ երջանիկ եմ զգում «Բարսելոնում» եւ երազում եմ թիմի հետ որքան հնարավոր է շատ մրցանակների արժանանալ: Առաջինը ճանաչվելուն արժանի էին եւ Անրին, եւ Շեւչենկոն: Եվ եթե մրցանակը հանձնվեր նրանցից որեւէ մեկին, իմ ուրախությունը կրկին մեծ կլիներ: Ի տարբերություն նրանց, իմ նվաճումներն առայժմ ավելի համեստ են, ուստի կձգտեմ հասնել այդ ֆուտբոլիստներին: Որքան էլ որ հաճելի է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանն արժանանալը, սակայն դեռեւս ֆուտբոլային բարձունքների չեմ հասել»:

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը ծնվել է 1980 թ. մարտի 21-ին բրազիլական Պորտու Ալեգրի քաղաքում: 1998 թ. իր նորամուտն է նշել բրազիլական «Գրեմիո» թիմում, իսկ հաջորդ տարի Լատվիայի հավաքականի հետ խաղում առաջին անգամ հանդես է եկել Բրազիլիայի ազգային ընտրանիում: Ընդհանուր առմամբ Ռոնալդինյոն բրազիլացիների կազմում անցկացրել է 31 խաղ, խփել 13 գնդակ: 1999 թ. նա հավաքականի կազմում դարձել է Ամերիկայի գավաթակիր, իսկ հաջորդ տարի՝ Կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկության լավագույն ռմբարկու: 2001 թ. Ռոնալդինյոն տեղափոխվեց ֆրանսիական ՊՍԺ: Նրա համար ֆրանսիական ակումբը 4,5 մլն դոլար վճարեց: 2002 թ. նա Բրազիլիայի հավաքականի կազմում արժանացավ աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին: Իսկ հաջորդ տարվա հուլիսին հնգամյա պայմանագիր կնքեց իսպանական «Բարսելոնի» հետ: Այսօր Ռոնալդինյոն իրոք հանդիսանում է թիմի առաջատարը եւ մեծապես նպաստել է կատալոնյան ակումբի հաջող մրցելույթներին:

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը որոշվում է 1991 թ.: Մրցանակի առաջին դափնեկիրը գերմանացի Լոթար Մաթեուսն է: 14 խաղարկությունների ընթացքում պատվավոր մրցանակին արժանացել է 10 ֆուտբոլիստ: Առավել հաճախ՝ 3-ական անգամ աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ են ճանաչվել բրազիլացի Ռոնալդոն եւ ֆրանսիացի Զինեդին Զիդանը: Ռոնալդինյոն բրազիլացի 4-րդ ֆուտբոլիստն է, որ դառնում է դափնեկիր: Այս մրցույթում բրազիլացիների առավելությունն ակնհայտ է: Նրանք 6 անգամ են ճանաչվել լավագույնը:

Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստները

1991թ.	Լոթար Մաթեուս	Գերմանիա
1992 թ.	Մարկո վան Բաստեն	Հոլանդիա
1993 թ.	Ռոբերտո Բաջիո	Իտալիա
1994 թ.	Ռոմարիո	Բրազիլիա
1995 թ.	Ջորջ Վեա	Լիբերիա
1996 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա
1997 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա
1998 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա
1999 թ.	Ռիվալդո	Բրազիլիա
2000 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա
2001 թ.	Լուիշ Ֆիգու	Պորտուգալիա
2002 թ.	Ռոնալդո	Բրազիլիա
2003 թ.	Զինեդին Զիդան	Ֆրանսիա
2004 թ.	Ռոնալդինյո	Բրազիլիա

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կառավարության կողմից արտոնագրված տվյալների փոխանցման եւ ինտերնետ ծառայություններ մատուցող ընկերությունների համար

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ-ն, առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 2004 թ. նոյեմբերի 3-ի թիվ 1465-Ն որոշմամբ, վերախմբագրված եւ լրացված թիվ 60 Լիցենզիայի դրույթներով, պաշտոնապես հայտարարում է հետեւյալը՝

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ կողմից վերոնշյալ ընկերություններին տվյալների փոխանցման եւ ինտերնետ ծառայություններ մատուցելու նպատակով տրամադրված Հանրային համակցման ցանցի (ՀՀՑ) բոլոր հեռախոսագծերը եւ E1 կապուղիները սկսած 2005 թ. հունվարի 20-ից ունենալու են միայն մուտքային զանգեր ընդունելու հնարավորություն, առանց ելքային զանգերի հնարավորության:

Անխափան հեռախոսակապ ապահովելու նպատակով տվյալների փոխանցման եւ ինտերնետ ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները մինչեւ 2005 թ. հունվարի 15-ը «Արմենտել» ՀՁ կոմերցիոն գլխավոր տնօրինություն (Ախուրյան 2) պետք է գրավոր ներկայացնեն իրենց տրամադրված հեռախոսագծերի ցանկերը (հեռախոսահամարները) տարանջատելով դրանք ըստ օգտագործման նպատակների՝

տվյալների փոխանցման եւ ինտերնետ ծառայությունների մատուցման համար, որոնց կտրվի միայն մուտքային զանգեր ընդունելու հնարավորություն.

հեռախոսակապի ծառայություններից օգտվելու համար, որոնց կտրվի մուտքային եւ ելքային զանգերի հնարավորություն: Ինչպես նաեւ խնդրում ենք ուշադրություն դարձնել այն իրողությանը, որ վերոնշյալ հեռախոսահամարների քանակը պետք է լինի խելամիտ սահմաններում եւ օգտագործվի միայն այդ ընկերությունների գրասենյակային կարիքների համար:

Հեռախոսակապի ծառայություններից օգտվելու նպատակով (մուտքային եւ ելքային զանգերի հնարավորությամբ) հեռախոսագծերի ապօրինի օգտագործումը՝ «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ բացառիկ իրավունքը հանդիսացող հեռահաղորդակցության ծառայությունների մատուցումը, կդիտվի որպես թիվ 60 լիցենզիայի դրույթների խախտում եւ կկիրառվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված իրավական պատասխանատվության համապատասխան միջոցներ:

«Արմենտելը» գործում է թիվ 60 լիցենզիայով սահմանված իր իրավունքների եւ պարտավորությունների շրջանակներում եւ ակնկալում է, որ հեռահաղորդակցության դաշտի մյուս ընկերությունները եւս կգործեն ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ՖԻՖԱ-Ի ՎԱՐԿԱՆԻՇԸ

Հայաստանի հավաքականը 119-րդ տեղում է

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների դասակարգման հերթական վարկանիշային ցուցակը: Հայաստանի ազգային հավաքականը մրցաշրջան-2004-ը եզրափակեց 119-րդ տեղում: Նոյեմբերի համեմատ մեր հավաքականի վարկանիշն աճել է 13 միավորով: Ընտրական մրցաշարում մեր հավաքականի մրցակիցներից լավագույն տասնյակում են Չեխիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականները: Ռումինացիները 29-րդ հորիզոնականում են (664 միավոր): Ֆինները 607 միավորով զբաղեցնում են 43-րդ տեղը, Մակեդոնիայի ընտրանին 92-րդ տեղում է (497 միավոր):

Ներկայացնում ենք լավագույն տասնյակն ու նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների հավաքականների ցուցանիշները.

1. Բրազիլիա	843
2. Ֆրանսիա	792
3. Արգենտինա	785
4. Չեխիա	777
5. Իսպանիա	765
6. Հոլանդիա	758
7. Մեքսիկա	753
8. Անգլիա	752
9. Պորտուգալիա	747
10. Իտալիա	738
32. Ռուսաստան	652
47. Ուզբեկստան	598
57. Ուկրաինա	580
65. Լատվիա	560
69. Բելառուս	554
81. Էստոնիա	525
98. Թուրքմենստան	478
100. Լիտվա	472
104. Վրաստան	455
113. Ադրբեջան	432
114. Մոլդովա	429
119. Հայաստան	402
136. Տաջիկստան	351
147. Ղազախստան	313
150. Ղրղզստան	293

Հայ շախմատիստները կրկին պարտվեցին

Շախմատի ինտերնետային մրցաշարի երկրորդ շրջանի մեկնարկային տուրն էլ անհաջող էր Հայաստանի հավաքականի համար: Մեր շախմատիստները կրկին պարտվեցին՝ այս անգամ 1,5-2,5 հաշվով զիջելով Ռուսաստանի ընտրանուն: Լպուտյանը պարտվեց Դրեեւին, Սվիդլեր-Առոնյան, Խալիֆման-Սարգսյան, Մինասյան-Զվյագինցեւ պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Այսպիսով, 4 տուրից հետո Հայաստանի հավաքականը 5 միավորով շարունակում է եզրափակել մրցաշարային աղյուսակը: Առաջատարը՝ Չինաստանի ընտրանին (9,5 միավոր), այս տուրում ոչ-ոքի ավարտեց մրցաշարը ֆրանսիացիների հետ: Կայացած բոլոր 4 պարտիաներում էլ (Լոթյե-Բու, Նի Հուա-Ֆրեզինետ, Բաուեր-Ժանգ Ժոնգ, Վանգ Յու-Նատաֆ) գրանցվեց ոչ-ոքի, ընդ որում Բաուերի եւ Ժանգ Ժոնգի պարտիայում մրցակիցները կատարեցին 118 քայլ: Չին շախմատիստներին միավորներով հավասարվեց Ռուսաստանի հավաքականը, իսկ ֆրանսիացիներն ունեն 8 միավոր:

Բյանկին ու Տեւեսը կրկին միասին են

Արգենտինացի հանրահայտ մարզիչ Կառլոս Բյանկին գլխավորեց բրազիլական «Կորինտիանս» ակումբը: Նա մեկ տարով պայմանագիր է կնքել բրազիլական ակումբի հետ: Այդ ընթացքում Բյանկին 1 մլն դոլար կստանա: Նախկինում Բյանկին գլխավորում էր արգենտինական հանրահայտ «Բոկա Խունիորսը», որում հանդես էր գալիս արգենտինական ֆուտբոլի ծագող աստղ Կառլոս Տեւեսը: Ինչպես տեղեկացրել ենք, Տեւեսը վերջերս տեղափոխվել էր «Կորինտիանս»: Նրա տրանսֆերը բրազիլական ակումբին 19,5 մլն դոլար արժեցավ: Այնպես որ Բյանկին ու Տեւեսը կրկին միասին են, այս անգամ արդեն Բրազիլիայում:

REQUEST FOR PROPOSALS

UNDP Armenia hereby solicits the proposals for the following services.

- Training in Gender Mainstreaming and Public Awareness Building on National Action Plan on Advancement of Women

UN DP Armenia

To be considered, the companies should have

- At least three years of extensive professional experience in gender issues; and/or women's issues
- At least three qualified experts in this field (CVs are required)
- At least two similar trainings conducted (similar by nature, scope and amount). References are required

Interested companies may obtain further information and the full set of tender documents at the following address:

Name of Office:	UNDP Armenia Country Office
Address:	14 Karl Liebknecht St., Yerevan, 375010, Armenia
Telephone & Fax:	Tel.: +3741 566073 ext. 126, Fax: +3741 543811
Contact Person:	Mr. Levon Hovsepyan

Proposals must be delivered to the above office on or before 17:00 January 10, 2005

Late proposals shall be rejected.

UNDP Armenia Country Office
14 Karl Liebknecht St., Yerevan, Armenia

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը դեկտեմբերի 21-ի նիստում ՀՀ արժութային օրենսդրության պահանջները խախտելու համար ուժը կորցրած ճանաչեց հետեւյալ փոխանակման կետերի լիցենզիաները՝ «Վոլոդյա Կարապետյան» (լիցենզիա թիվ 429), «Էդուարդ Սանամյան» (լիցենզիա թիվ 442), «Արթուր Հակոբյան»(լիցենզիա թիվ 476), «Ինեկոբրոք» ՍՊԸ (լիցենզիա թիվ 316), իսկ Սերգեյ Թովմասյանին տրամադրված արտարժույթի առք ու վաճառք իրականացնելու թիվ 269 լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչվեց վերջինիս միջնորդագրի համաձայն:

ԿԲ խորհրդի որոշմամբ անհատ ձեռնարկատեր Լազար Պետրոսյանին տրամադրվեց արտարժույթի առք ու վաճառք իրականացնելու լիցենզիա:

Խորհուրդը որոշեց գրանցել եւ լիցենզավորել «Կասկադ-կրեդիտ» ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ն եւ հաստատել «Սեֆ ինտերնեյշնլ ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն» ՍՊԸ-ի «Կապան» մասնաճյուղը:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց հրատարակել «ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկագիր» ամսական պարբերականի 2004 թվականի նոյեմբեր ամսվա համարը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

Ծանուցում

2005 թվականի հունվարի 1-ից գործողության մեջ են մտնում՝
- միջքաղաքային, միջազգային եւ դեպի բջջային ցանց խոսակցությունների,
- հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների նոր սակագները, որոնց կարող եք ծանոթանալ www.armentel.com ինտերնետային էջում, ինչպես նաեւ «Արմենտելի» բաժանորդների սպասարկման բոլոր բաժիններում:

Հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների սակագների գնացուցակ

Հ/հ	Ծառայության անվանումը	Սակագին դրամ	ԱԱՀ	Սակագինը ԱԱՀ-ով դրամ
Գնային տարբերակ 1				
1	Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	750	150	900
1.2	Գործարար բաժանորդ	2700	540	3240
2	Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը	360 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	1 րոպե տեղական խոսակցության սակագին			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	361-րդ րոպեից մինչեւ 2250 րոպեն	3.33	0.67	4.0
3.1.2	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	361-րդ րոպեից մինչեւ 2250 րոպեն	3.33	0.67	4.0
3.2.2	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
Գնային տարբերակ 2				
1	Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	5000	1000	6000
1.2	Գործարար բաժանորդ	7250	1450	8700
2	Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը	2250 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	1 րոպե տեղական խոսակցության սակագին			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
4	Ինտերնետ հասանելիության ծառայության 1 րոպեի սակագին (անկախ ընտրված գնային տարբերակից)			
4.1	Բնակիչ բաժանորդ	0.83	0.17	1.0
4.2	Գործարար բաժանորդ	0.83	0.17	1.0

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ «ԱՐՄԵՆՏԵԼԻ» ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻ

Ծանոթություն

Հիմնական տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետի հասանելիության ծառայությունների 1 րոպեի սակագները կիրառվում են սույն գնացուցակի 1, 2 գնային տարբերակներով սահմանված անվճար րոպեների չափաքանակները բաժանորդի կողմից օգտագործելուց հետո:

Հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետի հասանելիության ծառայությունների սակագների գնային տարբերակի ընտրության վերաբերյալ բաժանորդը գրավոր (դիմումի ձեւով) տեղյակ է պահում օպերատորին հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում:

Ըստ վերը նշված գնացուցակի, գործելու է հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների սակագների գնային 2 տարբերակ, որոնց ընտրությունը բաժանորդը պետք է կատարի ինքնուրույն՝ ելնելով ամսվա ընթացքում իր կողմից կատարվող տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու ծավալներից: Գնային ընտրված տարբերակի մասին բաժանորդը հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում գրավոր (դիմումի ձեւով) տեղյակ է պահում օպերատորին՝ իրեն սպասարկող բաժանորդների սպասարկման տեղամասում: Ընտրված տարբերակը փոխելու դեպքում բաժանորդը պետք է վերը նշված կարգով տեղյակ պահի օպերատորին հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում:

Ընտրությունը ճիշտ կատարելու համար բաժանորդը հիմք է ընդունում իր կողմից հնարավոր օգտագործվող տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունից օգտվելու ծավալները:

Օրինակ.

Գնային տարբերակ 1

1000 րոպե տեւողության տեղական խոսակցության եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու դեպքում, ընտրելով գնային առաջին տարբերակը, բնակիչ բաժանորդը վճարելու է 900 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ), իսկ գործարար բաժանորդը՝ 3240 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)՝ հեռախոսագծի վարձ ունենալով 360 րոպե անվճար տեղական հեռախոսային խոսակցությունների եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն:

Մնացած 640 րոպեի համար բաժանորդը վճարելու է՝
- տեղական խոսակցությունների յուրաքանչյուր րոպեի համար՝ 4 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ),
- ինտերնետ հասանելիության ծառայությունից օգտվելու դեպքում՝ յուրաքանչյուր րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Եթե բաժանորդը կատարել է 2251 րոպե եւ ավելի տեւողության տեղական խոսակցություն եւ/կամ օգտվել է ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից, սկսած 2251 րոպեից վճարում է՝
- տեղական խոսակցության յուրաքանչյուր րոպեի համար 8.0 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ),
- ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու յուրաքանչյուր րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Գնային տարբերակ 2

Ընտրելով այս տարբերակը, բնակիչ բաժանորդը վճարում է 6000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ), իսկ գործարար բաժանորդը 8700 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) բաժանորդային վարձ եւ ունենում 2250 րոպե անվճար տեղական խոսակցությունների եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն:

2251 րոպեից սկսած բաժանորդը վճարում է՝
- տեղական խոսակցությունների յուրաքանչյուր րոպեի համար 8.0 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ),
- ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու 1 րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Ներկայացնում ենք դիմումի ձեւը.

Բաժանորդների սպասարկման
տեղամասի մենեջերին

ԴԻՄՈՒՄ

Ես՝ բաժանորդ .... (անուն, ազգանուն), խնդրում եմ 200..... թվականի...............(ամիս) 1-ից սկսած հաստատված գնացուցակի հետեւյալ գնային տարբերակով(ներով) հաշվարկել ինձ տրամադրվող հիմնական տեղական հեռախոսային ծառայությունները:

Հեռախոսահամարներ	Գնային տարբերակ

Դիմող ....

....

Նշում. Հարգելի բաժանորդ.
Վերը նշված աղյուսակում անհրաժեշտ է լրացնել Ձեզ պատկանող հեռախոսահամարները եւ հաստատված գնային տարբերակներից Ձեզ համար ամենաընդունելի տարբերակը (օրինակ՝ տարբերակ 1 կամ տարբերակ 2):

Հայաստանի Հանրապետություն
Երեւան 375014, Ահարոնյան փ. 2
Հեռ.՝ (+374 1) 54 91 00
Ֆաքս՝ (+374 1) 28 98 88

2 Aharonyan Str., Yerevan 375014
Republic of Armenia
Te. (+374 1) 54 91 00
Fax (+374 1) 28 98 88

www.armentel.com

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը ներկայացնում է տեղեկատվություն մասնավորեցման մասին

Մրցույթ

N	Անվանում	Հասցե	Գործունեության տեսակը	Գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Նվազագույն գինը (հազ. դրամ)	Մրցույթի անցկացման օրը
1	«Գլխամասային կոմունտեխ» ՊՓԲԸ գույքի կազմից առանձնացված «Վաղարշապատ» հյուրանոց	Արմավիրի մարզ, ք.Էջմիածին, Կիրովի փող.	Հյուրանոցային ծառայություններ	56 852	10 000	05.01.2005թ.
2	Հրազդանի կինոցանցի «Հրազդան» կինոթատրոնի գույք	Կոտայքի մարզ, ք. Հրազդան, Սպանդարյան փող.	Ժամանցի կազմակերպում	3941	985	11.01.2005թ.
3	Հրազդանի կինոցանցի «Բարեկամություն» կինոթատրոնի գույք	Կոտայքի մարզ, ք.Հրազդան, Միկրոշրջան	Ժամանցի կազմակերպում	8484	2121	11.01.2005թ.
4	«Արմավիրի նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	Նավթամթերքի առեւտուր	143 625	35 906	14.01.2005թ.
5	«Ամասիայի գյուղատնտեսական ուսումնական բազա» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, գ. Ամասիա	Գյուղատնտ. ուսումնափորձնական աշխատանքների իրականացում	1088	272	14.01.2005թ.
6	«Ամասիայի հյուրանոց» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, գ. Ամասիա	Հյուրանոցային ծառայություններ	2658	665	14.01.2005թ.
7	«Դիլիջանի բեռնաուղեւորատար ավտոտրանսպորտային» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան, Գետափնյա 3	Բեռների և ուղևորների փոխադրում	86 796	43 398	25.01.2005թ.
8	«Սասնաշենի հաստոցաշինական գործարան» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ, գ. Ն. Սասնաշեն	Արտադրատեխնիկական նշանակության արտադրանք	80504 (պետ. բաժնեմասը՝ 64403 - 80%)	16101	01.02.2005թ.
9	«Թալինի տպարան» ՓԲԸ	Արագածոտնի մ., ք. Թալին	Թերթերի, ամսագրերի և պարբերականների հրատարակում	498	498	08.02.2005թ.
10	«Վանաձորի բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր, Լոռվա խճ. 9	Ավտոտրանսպորտային բեռների տեղափոխում	22 915	5729	15.02.2005թ.

Լուծարվող ընկերությունների գույքի աճուրդ (հոլանդական)

N	Անվանում	Հասցե	Գույքի տեսակը	Շենքերի մակերեսը (ք.մ.)	Աճուրդի անցկացման օրը
1	«Գյումրիի էլեկտրոն» ՂՁ-ի գույք	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Գործարանային 5	Հիմնական միջոցներ - 37 անվանում	-	12.01.2005թ.

Ուղղակի վաճառք

N	Անվանում	Հասցե	Զբաղեցրած մակերեսը (ք/մ)	Գույքի մեկնարկային գինը (հազ. դրամ)	Պայմաններ	Հայտերի ընդունման վերջնաժամկետ
1	«Արմավիրի նավթամթերք» ՓԲԸ-ի N2 լցավորման կայան	Արմավիրի մարզ, գ.Մարգարա	139,7	544	Սահմանված են ՀՀ կառավարության 2004թ. հունիսի 10-ի N 1334-Ն որոշմամբ	Հրապարակումից մեկ ամսվա ընթացքում

Առավել մանրամասն տեղեկությունների համար տես՝ «Ազգ» օրաթերթի 13.11.04թ. N 203, 16.11.04թ. N 204, 20.11.04թ. N 208, 23.11.04թ. N 209, 03.12.04թ. N 216, 07.12.04թ. N 219 և 16.12.04թ. N 227 համարները, կամ դիմել՝ «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առեւտրային կազմակերպություն՝ ք. Երեւան, Հր. Քոչարի 27, հեռ. (+3741) 276594, ֆաքս՝ (+3741) 276594:
էլ. փոստ: tender@privatization.am, URL: www.privatization.am:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 21.12.2004 Գինը՝ 100 դրամ